

વાંચો અને વચાવો

- (૧) દુઃક સમયમાં જેની જીજ્ઞાસા આવૃત્તિ પ્રગટ થઈ છે
- (૨) જન-જીનેતેર મીને વાચતા ગમી જાય તેવું
- (૩) શ્રદ્ધાનો દિપ પ્રગટ કરતું અદ્ભૂત પ્રકાશન

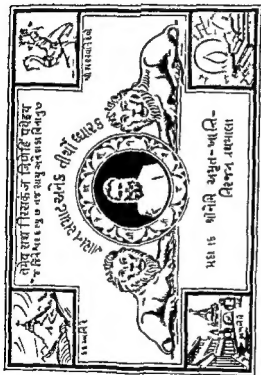
આ પુસ્તક મોળા લાખમાં મુદ્રિત ગોપહાયક કથાઓ તથા ચિત્રોથી સમૃદ્ધ કંવામાં આવ્યું છે.

વર્તમાન કાળમાં જે જટલાદની કેળવણી આપવા મુલાનોને ધર્મ સમ્બંધી પરબનાવી રહી છે તેને પડખરવા તથા શ્રદ્ધાવાન બનવા માટે હમેશા ધર્મ રાખવા જેવું ઉપયોગી પુસ્તક પુસ્તક થયે છે. પુસ્તકમાં પરબોંક તથા પુણ્ય-પાપ વગેરે વિષયો નરબતાથી મુદ્રિત છે.

વિશ્વવધ પ્રભુશ્રી મહાવીર અને શ્રુતદેવગી શ્રી ગીતામ્વાનીજીના પ્રશ્નોત્તર ઉપે આ અથ માનવ જીવનની અટપટી અનેક સમસ્યાઓ ઉકેલે છે.

આ પુસ્તકની જુજ નકલો રોકમાં હોવાથી વેળામ મુજાવી લેવા વિનંતી છે. પૃષ્ઠ મળ્યા ૩૨૦+૫૨=૩૭૨ કિમત રૂ. ૩૦૦ પોસ્ટેજ નામ.

પ્રાપ્તિસ્થાન - રસિકવાવ અમૃતવાવ શાહ
ધીકારા રોડ નગરશેઠના વડામાં
શાન્તિકુજ કોલોની,
અમદાવાદ

મ

શ્રી
 અ

રાજા

વાંચો અને વંચાવો

- (૧) દુક સમયમા જ જમી ખીજી આવૃત્તિ પ્રગટ થઈ છે
- (૨) જન-જેનેતેઝ મીને વાચતા ગમી જાય તેવું
- (૩) શ્રદ્ધાનો દિવસ પ્રગટ કરતે અદ્યતન પ્રકાશન

રામનસમાજ જગમયુગપ્રધાનકથા,
શ્રીમદ્વિજયનેમિસુગીશ્વરાય નમ
શ્રીમ વિજય-અમૃતસંગીશ્વરજી મહાનાથ

અ
તથા શિ
વ
યુવાનોને
તથા શ
ઉપયોગી
પુસ્તક-પ
વિ
સ્વામીજી
અનેક
અ
મુગાવી
કિંમત

જેનો મોટો ઉપદેશ સુમોખ આપે,
પીપ્પાપૂર્ણ જસવાળી મુશાન્તિ આપે
જે ગાંધીથી પરમર્થવાદી સ્વચારી
તા વદના અમનમગિને દમાઈ

પ્રાપ્તિરે

અ મે દા વા દ

૨૦ શ્રી શબેશ્વર પાર્થનાથાય નમો નમ
શ્રી નેમિ-અમૃત-ખાન્તિ મદ્-ગુરુભ્યો નમ
ૐ

❀ રનાત્ર મહિમા ❀

[પરમપૂજ્ય પતિવર્ધ શ્રી વીરવિજયજી મ
ફત રનાત્રપૂજ, ભાવાર્થ અને માત્રીય
દષ્ટિપૂર્વક ભાવવાહી મુદ્ર ચિત્રો સહિત]

— સચોજક —

પરમ પૂજ્ય માહિત્યપ્રેમી મુનિવર્ધ
શ્રી નિરજનવિજયજી મ મા

જેઓશ્રી દ્વારા આજમુધી કથા સાહિત્યમા લખાયેલા
નની જ ભાગ પાતા મુદ્ર ભાવવાહી મનોરમ્ય
ચિત્રો સાથે રપ જેટલા પુસ્તકો જેન-જેનેતર
સમાજમા ખૂબ જ લોકઆદર પામ્યા છે

પ્રકાશક

શ્રી નેમિ-અમૃત-ખાન્તિ નિરજન અથમાળા

(પ્રથમ આવૃત્તિ મિ સ ૨૦૦૪ પ્રન ૧૦૦૦)
દ્વિતીય આવૃત્તિ સુધારા વવારા અને ચિત્રો સાથે વિ સ ૨૦૧૬
પ્રન ૨૦૦૦

પ્રકાશક

શ્રી નેમિ-અમૃત-ખાન્તિ-નિરંજન ત્રયમાળા વતી
રસીકલાલ અમૃતલાલ શાહ

નગરશેઠનો વડો, ગાનિકૃ જ કોથેની,
ધીકાગ રોડ, અમદાવાદ.

ભગવાનના આત્ર વખતે ઇન્દ્રાણીનું આશ્ચર્ય ?
સ્નાતસ્વાપ્રતિમસ્ય મેરુશિખરે શાચ્યા યિમો શૈશવે ।
રુપાલોકન વિસ્મયાદૃતરસ ધાત્વ્યા ધમધમ્બુપા ॥
ઉન્મુષ્ટ નયનપ્રભાધરલિતં ક્ષીરોદકાશક્યા ।
ચક્ર ચસ્ય પુન પુન સન્નયતિ શ્રી વર્ધમાનો જિત ॥

ભાવાર્થ—ભગવાન શ્રી વર્ધમાન સ્વામીના જન્મ સમયે મેરુશિખર ઉપર ક્ષીર મયુઢાદિના જલથી તેઓશ્રીનો અનુપમ જન્મભાળિવેક ઠગવામા આ યો, તે સમયે પ્રભુનું રૂપ નિરંખીને આશ્ચર્યથી ખેચાયેલા રસની ખાનિથી જેની આખો ભમી રહી છે એવી અભિવેક કરતી ઇન્દ્રાણીએ, નેત્રની પ્રભાથી વિશેષ ઉત્તવલ બનેલુ પ્રભુનું મુખ જોઈને, બાણે કે ક્ષીરોદક રહી ગયું હશે એવી ચકાથી વાગવાર લુછયું તે શ્રી વર્ધમાન જિનેશ્વર દેવ સદા જયવતા વર્તો

મુદ્રક શાંતિનાથ હિમતનાથ શાહ શ્રી હરિદર પ્રિન્ટર
વકસ, ખાડિયા, ચાર રસ્તા, અમદાવાદ

પ્રકાશકીયનિવેદન

‘સ્નાત્રમહિમા’ નામની આ નાનકડી પુસ્તિકા પ્રગટતા અમને ખૂબ સુતોર અને હર્ષ થાય છે

‘શ્રી નેમિ-અમૃત-આન્તિ-નિરજન’ અથમાંગા ‘એ પરમતારક શ્રી જિનેશ્વરદેવની લક્ષ્મિ-ઉપાસના અને આનાના આગાધનમા યત્કિવિત્ નિષ્પાદક ધાર્ય તેવાં, નાના-મોટા ૪૪ પ્રકાશનો (મણકાઓ) પ્રગટ કર્યા છે. અથમાંગાનો આ ૪૫ મો મણકો છે, તે શ્રી સુધના અવિશેષ ઉપયોગી થશે, જેની આશા ગંભીરે છીએ.

અપથી વધી નેવા જડવિજ્ઞાનના આ યુગના આવક શ્રાવિકા વર્ગમા નિર્મળ શ્રદ્ધાના ધીજીને દમવવા અને વિશેષ પસંદવિત કરવા, શ્રી જિનલક્ષ્મિ મિવાય ધીએ કેહ મગલ ઉપાય દેખાનો નથી

દરેક શહેરે અને ગામેમા, પોણે અને મડોલાના ભાઈ-બહેનો, સમૃદ્ધમા ગૈર સ્નાત્ર ભણાવે, બાગકોને પણ માથે લક્ષ્મિમા બેડે, શમ્ય હોય તો વાજીયોના સાજ માથે લક્ષ્મિમ્મની છોણે ઉજાળ, એ રીતે સ્વાસ્થના દલાક બે દલાક પ્રમુની અરુણુન લક્ષ્મિમા, જનતા લયવીન અને તો ગમે તેવા વિ મ કાગમા-જડવાદના આઝેની જમાનામા પણ જૈનો પોનાના સમકિત રત્નને સુરમિન અને સમુજ્યવ જનાની શમ્યે એમા લેશ પણ શકાને સ્થાન નથી

એ રીતે પ્રભુલક્ષ્મિમા આ ‘સ્નાત્રમહિમા’ની પુસ્તિકા સૌને સહાયક બનો એ જ શુભામિલાયા

શ્રી નેમિ-અમૃત-પ્રાપ્તિ-નિરંજન-મથમાળાના પુસ્તકો

- ૧ શ્રાવક કન્યા હિન્દી ૦—૬
- ૨ જિનેન્દ્રગુણ મણિમાતા ૦—૧૧
- ૩ વીતરામ ભક્તિ પ્રમથ ૦—૫
- ૪ જિનેન્દ્રગુણ મણિમાતા
નવી આવૃત્તિ ખ. ૧-૨ ૦—૧૩
- ૫ લક્ષ્મી સવા. સમદ ૧ ૦—૪
- ૬ નૂતન સ્તવનમ જુલા ૦—૧૦
- ૭ મહા પ્રભાવિક નવરમરજુ ૦—૬
સ્તોત્રાદિ સમદ
- ૮ કલ્યાણકાદિસ્તવનનમદ ૦—૧
- ૧૦ નવપત્ની અનાનુપૂર્વી ૦—૨
- ૧૨ હિન્દી-વિધિમુક્ત સામા
યિક સૂત્ર સચિત્ર ૦—૬
- ૧૭ અનતીપતિ વિક્રમાદિત્ય
ની વાર્ષિક જનનકથા
૧૫ ચિત્રો ૦—૮૦
- ૧૮ શ્રેણિ ગુણમાર ૧૧ ચિત્રો
સન્નિત સુદર કથા ૦—૮
- ૧૯ જ્ઞાનપ્રમીનો મદિમા
જ્ઞાન ચિત્રો સદિત
બે જનનકથા ૦—૮
- ૨૦ અપ્પાત્રાગ્નિ મદિમા
૧૯ ચિત્રો સદિતકથા ૦—૧૨
- ૨૧ ભગવાન શ્રી આદિનાથ ૨—૮
- ૨૩ જ નેમિનાથ અને શ્રીકૃષ્ણ
સુ. ૨ ૩૪ ચિત્રો સાથે ૨—૧
- ૨૪ મૌનએકાદશીનો મદિમા ૦—૮
- ૨૫ પોષ દશમીનો મદિમા ૦—૧
- ૨૭ હિન્દી વિક્રમચરિત્ર ભા ૧ ૫—૧
- ૩૬ શ્રીગૌરમપૂજન વૃત્તિ
સરજુન પોષી-સોતેરી
પાટની સાથે ૩—
- ૩૭ મહાશ્વરક આનંદ ૦—૫
- ૩૮ શ્રીગૌરમપૂજન-ગુજ ૨
ભાષાત્મક નવલ વિવરણ તથા
૬૨ ચિત્રો યુક્ત ૩—૦
- ૩૯ હિન્દી વિક્રમચરિત્ર ભામ
૨—૩ જ ને સચિત્ર કિ ૮—૦
- ૪૦ શ્રીચિદાચલ વલ્લભાવા ૦—૨
- ૪૧ મલ્લિકા અને શ્રીપાળ
સચિત્ર (છપાય છે) ૮—૦
- ૪૨ પાંચ પાંચોને પ્રતિ
મોષ અને પાંચ અદ્
જુલ દમ્બો સચિત્ર ૦—૬
- ૪૩ મહારાત્ર પ્રદેશી સચિત્ર ૦—૮
- ૪૪ મકર મનની હીના ૦—૫
- ૪૫ સ્નાત્રમદિમા ૦—૮

પ્રાપ્તિસ્થાન - રમીકવાવ અમૃતનાન શાહ

C/o અમૃતનાથ મથાભાર્ત શાહ

નગરશેકનો વડો, સનિકુજ કોનોની ઘીકાંટા અમદાવાદ-૨

જગતમાં સર્વશ્રેષ્ઠ કાર્ય શ્રી જિનેશ્વરદેવનું સ્નાત્ર

લેખક — શ્રી મણિરાત્ન

શ્રીઅરહિતદેવની ઉત્કૃષ્ટ કોટિની સામુદાયિક ભક્તિ કરવાનો અદ્ભુત લાભ ‘સ્નાત્રપૂજા’ દ્વારા જે મળે છે તેનું વર્ણન થઈ શકે તેમ નથી.

આપણે હાલ જે સ્નાત્રવિધિ કરીએ છીએ, તે શ્રી તીર્થંકરદેવોના જન્મ સમયે મેરુશિખર ઉપર ચોનક ઝંદા અને અસખ્ય દેવો મળી, દેવાધિદેવનું અન્તેક ભક્તિથી સ્નાત્ર કરે છે, તેનું શાસ્ત્રદર્શિત અનુકરણ જ છે જે સાક્ષાત્ પ્રભુને સ્નાત્ર કરવા સમાન લાભ આપે છે.

એક દૃષ્ટિએ વિરાગીએ તો લાગે છે કે ભગવાનને સ્નાત્ર કરવા જેવું કોઈ ઉત્તમ કામ છે જ નહિ જે કરવા માટે ચોમક ઇંદ્રો, છામક સૂર્ય અને છાસક ચંદ્ર, ચાર લોકપાલો, શુક્રસ્થાનકના દેવો, મામાનિક દેવો, મૌધર્મેન્દ્ર અને ઇશા નેન્દ્રની ૧૬ ઇંદ્રાણીઓ, અમુન્દ્રની દસ ઇન્દ્રાણીઓ તે જ પ્રમાણે નાગકુમાર આગ્નિની દેવીઓ, અને કટકપતિ—સેનાપતિ, અગરક્ષક આદિ વિશિષ્ટ અધિકારી દેવો તથા બીજા અસખ્ય દેવો અને દેવીઓ એક માથે લેગા થઈ દરેકે દરેક શ્રી તીર્થંકર ભગવાનને મેરુશિખર ઉપર લઈ જઈને અદ્ભુત ભક્તિથી રત્નજ્વલિત સુવર્ણ કલશોમા ક્ષીર સમુદ્ર આદિના સુગંધી જલથી સ્નાત્ર કરે છે.

સનતકુમાર માહેન્દ્ર આદિ અમુતેન્દ્ર સુધીના દેવેન્દ્રો જે કંઈ પણ કોઈ કાર્ય માટે—બીજા કન્યાલોક પ્રસંગોમા પણ નથી આવતા તે મેરુશિખર ઉપર ભગવાનને સ્નાત્ર

કરાવવા અચૂક આવે છે અને અચ્યુતપતિના હુકમથી લગવાનનો વિધિ-બહુમાનપૂર્વક સ્નાત્ર મહોત્સવ થાય છે એ વસ્તુ આ કાર્યની મહત્તા બતાવે છે

મર્ષાશ્રી અરિહંત દેવોના બીજા કવ્યાણુક પ્રસંગો લિન્ન લિન્ન ગીતે અને લિન્ન લિન્ન મ્થળે ઉજવાય છે જ્યારે આ એક જ પ્રસંગ - 'જન્મ કવ્યાણુક પ્રસંગનું સ્નાત્ર' એ તો અનતાનંત શ્રી તીર્થંકર દેવોનું એક જ મ્થળે મેડુશિખર ઉપર પાડુ વનમા શાશ્વતશિવા ઉપર અને એક જ સરખી નિધિથી ઉજવાય છે, એ વાત ધ્યાનપૂર્વક વિચારીએ તો આ કાર્યનું અલૌકિક મહત્ત્વ જણાઈ આવે તેમ છે

આપુ સર્વ મેઠ કાર્ય તો દરરોજ કરવું જોઈએ, પ્રભુની આવી ભક્તિ ઇંદોની જેમ જવાનો સુભગ અવનર આપણને શીઘ્ર પ્રાપ્ત થાય એવી પ્રાર્થના કરવી જોઈએ

આજે પણ કેટલાક પ્રભુશાસનને સમર્પિત કરેડપતિ શ્રીમત શેડિયાઓ અને બીજા શ્રદ્ધાવત આવકો પ્રભુનો સ્નાત્ર મહોત્સવ દરરોજ અદ્ભુત ભાગીદારી કરે છે તેમની સાધન-સામગ્રીપૂર્વકની વિધિ અને આમર વિજતા વિજતા એક અન્ના મેવકની જેમ તેઓ જે નાચ કરે છે તે જોઈને પણ આપણને ભાવોલ્લાસ થાય છે

આપણે પણ યથાશક્તિ, વિધિ-બહુમાનપૂર્વક દર રોજ શ્રી અરિહંતદેવની સ્નાત્રપૂજા કરવી જ જોઈએ

જે કોઈ આત્મા અમૂલ્ય માનવલક્ષ્યમા આવી મુંઢર અદ્ભુત શ્રી જિનેશ્વરદેવની ભક્તિ કરશે તે માનવજીવનને મેરજ કરશે સુદૃઢ વિં ચઢુના ।

સ્નાત્રપૂર્ણ એટલે શું ?

લે પરમ પૂજ્ય પ. શ્રી રાજેન્દ્રવિજયજી ગણિવર
(હોલાવાલા)

જિન જ મે જળ જગતમે, હપ્પન દિક્કમરી આવે,
મુનિકર્માદિ હોમે કરીને, નિજ નિજ ધ્યાને જાવે ૧
સપરિનારે શક પધારી, જિન લેખ મેરુ જાતા,
ચોસકે હ દ નિહા મળીને, સ્નાત્રમહોત્સવ કરતા. ૨
માતા પાસે જિ. સ્થાપીને, સુરેન્દ્ર મુર્ધર્ધિ જાતા,
રાજેન્દ્ર પ્રભાતે વધાઈ મુખીને, હરખે ઉત્સવ કરતાં ૩

અતીત, અનાગત ને વર્તમાન સમગ્ર શકેન્દ્રોનો એ
શાશ્વત આચાર છે કેન્દ્યારે જ્યારે જગતમા વિશ્વવધા
ત્રિભુવનપતિ જિનેશ્વરેનો જન્મ થાય ત્યારે ત્યારે સર્વો
રૂઢ પુણ્યવત તે શ્રી જિનેશ્વરજગવતોનો મેરુપર્વત ઉપર
અભિરોક્ષાદિ સ્નાત્ર મહોત્સવ કરે બાવાતિરકથી એ રીતે
સ્નાત્ર મહોત્સવ કરતા તે દેવ દેવેન્દ્રો પોતાના આત્માને
નિર્મળ કરે છે

શ્રી હપ્પમૂન આદિ જનાગમોમા, ત્રિગણિ મલાકા પુણ્ય
ચરિત્રતથાવાસુપૂજ્ય અગ્નિવિગેરે અને અગ્નિ પ્રત્યેમા સ્નાત્ર
મહોત્સવનું રમણ વર્ણન છે મહાત્મના ચેત્ર ગત સ પચા
એ ઉદ્ધિત અનુભાર મુરામુરન્દ્રોના આ શાશ્વત આચારને
અનુસરણરૂપે શ્રદ્ધા સપન્ન શ્રાદ્ધવર્યો પણ સ્વશ્રેય કાળે
જગવતનો સ્નાત્રમહોત્સવ પરમ ભક્તિ વડે કરે છે અને
સ્વજન્ન ધન્ય જર્નાવર્ષા સાથે આત્મનિર્મળતાને પામે છે

આ માટે મહાપુરુષોએ વિવિધ શગરાગળીઓયુક્ત વિવિધ ભાવ ભરપૂર સ્નાત્રપૂજાઓ પણ દેશીય ભાષામાં રચી છે જેમાંના ગાઓક્ત ઘણા વર્ણનો મનનીય અને આનંદપ્રદ ॥ કઈ ગીતે તીર્થં કર નામકર્મ નિકાચિત કરી તીર્થં કર થાય, કયા કયા પુણ્યક્ષેત્રોમાં તીર્થ કરે. જન્મે, માતા કયા બૌદ મહાસ્વપ્નો જુવે, જન્મ સમયે ત્રિજગ ઉગ્રોત થયા બાદ આમન ક પતા પદ કિંકુમારિકાઓ આવી સ્વ આચાર કરીને જતા શકેન્દ્રનું સિંહાસન ક પતા, દેવાધિ દેવનો જન્મ જાણી, પરમ હાંથી હરિભૂગમેથી સેનાધિપતિ દ્વારા વિશાળ કાય મુદોષા ઘટ વગડાવી કેવી ઉદ્ધૃતિપણા કરાવે છે ? ત્યારબાદ ભગવતની માતા પામે આવી ભગવતને મેરુ પર લઈ જવા-ક્ષીરાદિખજલ માથે અનેક પવિત્ર તીર્થાદિ સ્થળેથી પવિત્ર ઔષધિ અને જલ વિગેરે મગાવવા-અભિ પેદ માધન મામત્રીનું વર્ણન અને સ્નાત્રમહોત્સવમાં કયા કયા ઇન્દ્રો, દેવો ને દેવીઓનો કયો કયો અધિકાર છે વિગેરેનું સુદૃઢ વર્ણન તે પૂજાઓમાં છે

આવા મહામહોત્સવમાં મેરુ પર્વત પર ભાગ લેવાનું કે પ્રત્યક્ષ જોવાનું અહોભાગ્ય પ્રાપ્ત થાય તો કેવું નારુ ? એમ સહેજે ભય જનોને થાય અને સ્નાત્રપૂજા કરનારને એ યવુ પણ જોઈએ એવા ભાવથી રોમાચિત થતા કેાટી ગમે કર્મ રજ આ મપ્રદેશથી ખરી પડે છે આમ નિર્જરા અને સુપુણ્યના હેતુશ્રુત મહામહિમાવત આવા સ્નાત્ર મહોત્સવો ભવિકોએ ૮૪વી સ્વચ્છેયને સાધવું જોઈએ

સ્નાત્રપૂજા

સેષઃ પરમ પૂજ્ય પન્થાસ શ્રી હુરધરવિજયજી ગણિતર

ઉપક્રમ -શ્રી તીર્થંકર પરમાત્મા તીર્થંકરના ભવના આગની
નીળ ભવે તીર્થંકર નામકર્મ નિમગ્નિન કરે છે ત્યાંથી દેવનો ભવ
કવચિત્ નારકનો ભવ કરી મનુષ્યસ્ત્રેત્રમા કર્મજૂમિમાં તીર્થંકર રૂપે
જન્મે છે શિશુકુમારીઓ સૂતિકર્મ કરે છે અને છન્દો મેટુ પર્વત
ઉપર પ્રભુને લઈ જઈ જન્માભિષેક કરે છે સૂત્રપ્રથેમા આ પ્રસ
મનુ વિશિષ્ટ વર્ણુન મગે છે

ભગ્યાત્માઓ છન્દોનાં એ ભક્તિકર્તવ્યનુ અનુકરણ કરી વિવિધ
પ્રકારે જ મસ્નાત્રનો ઉત્સવ ઉજવે છે વિવિધધાનના પ્રથેમા એ
સ્નાત્ર અંગે પણ ખાજ રિધાનો છે ભાવરાલીસરકૃતપ્રાકૃત સક્રતોના
પાઠપૂર્વક જ્યાં સ્નાત્રમદોત્સવ થતો હોય ત્યારે મેટુ પર્વત ઉપર
છન્દોના સ્નાત્રમદોત્સવનો આભાસ ખગ્રે થાય છે

૫. શ્રી દેવચન્દ્રજી કૃત-સ્નાત્રપૂજા છે નાં ત્રણેમાં વર્તમા
આ વિધાને સ્નાત્રપૂજા તરીકે વિશિષ્ટ સ્થાન પ્રાપ્ત કર્યું છે પ્રચલિત
સ્નાત્રપૂજાઓમા પ્રાચીન કેઈ હોય તે તે ૫. શ્રી દેવચન્દ્રજી કૃત
સ્નાત્રપૂજા છે તેમા પ્રથમ ગાથા અને ૧૧૭ કહેવાપૂર્વક વર્તમાન-
ચોવીંસીના આદિ-આન્તિ-નેત્રિ-પાર્શ્વ ને વીર એ પાંચ પ્રભુને કુસુર્મા
જલિ કરવાની છે

જો કે અહીં પ્રચલિત વિધિ પ્રમાણે પ્રભુના ચરણ-જાનુ-દસન
ખલા-અને મસ્તક એમ પાંચ સ્થાને પૂજા કરવાનું છે પણ ગાથા
અને લગની રચનાને તે જલ્દમેસનુ નથી ચાલુ વિધિ પ્રચલિત
ચાલી થયો તે જોવાનું રહે છે

ત્યારબાદ ત્રીજા ભાવે જિનનામકર્મ નિકાશિત કરે ત્યારથી આરબીને માવત મેરુ પર્વત પર જન્મોર્ભાસિક ઉત્તર્યા બાદ પ્રભુને માતા પાસે મૂકી ઇન્દ્રાદિ દેવો નદીચર જઈ ઉત્સવ કરે ત્યાંમુધીનું સક્ષિપ્ત છતાં ભાવવાદી સર્વજિન-સામાન્ય વર્ણન છે આ રચનામાં તે સર્વર્થમાં સ્વાભાવિક મણાલી ભાગા છે કે જે અન્યારે પ્રાકૃતપ્રચુર ભાગે છે

૫ શ્રી દેવચન્દ્રજીનું આત્મવક્ત્રી પદ સાહિત્યરચનામાં વિશિષ્ટ સ્થાન છે તેઓ ખરતરગચ્છના હોરા બતાવે ગચ્છનો આગ્રહ તેમની કૃતિઓમાં દેખાતો નથી છતાં પ્રસ્તુત સ્નાત્રપૂજામાં ‘ખરતરગચ્છ જિન આશ્વારગી એ પદ છે એ પદ આ સ્નાત્રપૂજાને સર્વગચ્છ સાધારણ ઐકસરખી કરવામાં આડે આવવતુ હોય એમ લાગે છે

૫. શ્રી વીરવિજયજી કૃત સ્નાત્રપૂજા આ પછી ૫- શ્રી વીરવિજયજી મહારાજ તથા ૫ શ્રી રૂપવિજયજી મહારાજ કૃત સ્નાત્રપૂજાઓ આવે છે તેમાં શ્રી વીરવિજયજી મહારાજની સ્નાત્ર પૂજા વર્તમાનમાં ખૂબ પ્રચલિત અને પ્રસિદ્ધ છે

‘સરસશાન્તિ સુધારસસાગર થી આરબીને ‘ધરધર હાઈ વંધાઈ’ મુધીની આ કૃતિ સખ્યાબધ જા ય આત્માઓને કંઠે રમી રહી છે અનેક સ્થળોમાં પ્રતિનિ પ્રાત સમયે આ કૃતિના મધુર શબ્દો શ્રવણ ગોચર થતા હોય છે આ કૃતિ આટલી બાપક થવામાં પ્રધાન કારણ કેઈ હોય તે તે પુ ૫ શ્રી વીરવિજયજી મહારાજની કરિત્વશક્તિ છે આ કૃતિમાં પ્રથમ સાત કુસુમાન્જલિ કરવાની છે તેમાં પાંચ જિન ઉપરાંત એવીજ જિનને અને સર્વજિનને એમ બે કુસુમાન્જલિ આવે છે પછી તો શ્રી દેવચન્દ્રજી કૃત સ્નાત્રપૂજા પ્રમાણે જ મહાદેવજી વર્ણન છે શ્રી દેવચન્દ્રજી કૃત સ્નાત્રપૂજાનું તે વિશિષ્ટ અનુકરણ છે એમ કહીએ તો અવધાર્ય નથી

છે તે કર્તાએ પોતાની પરપરા આપી છે તે આ પ્રમાણે—

(૧) પૂ શ્રીસિદ્ધસંગીધર્મ (૨) પૂ પ સત્ય વિ ગણી (૩) પૂ પ કર્પૂર વિ ગણી (૪) પૂ પ ક્ષમા વિ ગણી (૫) પૂ શ્રી સુન્દર વિ મ (૬) પૂ શ્રી ગુણ વિ મ. (૭) પૂ પ વીરવિજય મ

આ રનાત્રપૂજા તેમણે કર્મ સાધના રચી છે તેનો ઉદ્દેશ નથી. છતાં તેમનો રચના સમય ૧૯ મી સદીનો ઉત્તરાર્ધ છે એ ૨૫૬

૫ શ્રી રૂપવિજય મહત્ રનાત્રપૂજા - સાચીય દૃષ્ટિએ માહળ પડી ગયે. રનાત્રપૂજા ૫ શ્રી રૂપવિજય મની છે વસ્તુ સમાન હોવા છતાં આ કૃતિમાં રચના સ્વાતંત્ર્ય સારુ જળવાયુ છે કવિત્વ કે ભાવની અપેક્ષાએ પણ આમાં કાંઈ પણ પ્રમરની ન્યૂનતા નથી. છતાં આ પ્રચલિત નથી બની તેમાં પ્રધાન કારણ કાંઈ હોય તો તે સુકુમાર જનતાને અનુગ્રહ અર્થ અને સમ્મતી સુકુમારતા પૂર્વમાં જેવી છે તેવી નથી એ જ છે

શર્યાતમાં સાત કુસુમાજસિંચા છે ત્યારના પૂર્વવત્ સર્વ વર્ણન છે પણ પૂર્વ કરતા અડી કાંઈક વિસ્તાર છે શર્યા વીળે સ્થાનકના નામો ૬ શ્રેણિકની માફક કાંઈ એક બે પાને આધારે એમ ૨૫૬ કર્પુ છે અવન કલ્પણમાં સ્વપ્નદશન ઉપરાંત ઇન્દ્રો આવે અને તીથ કરે માતાને સ્તરીને પાંખ ફેરે, ઉત્તમ ભાવના બાવે કલ્પાદિ છે

જ મ કલ્યાણકમાં મહો અને પ્રકૃતિનું વર્ણન થોડું વિસ્તારથી વર્ણવ્યું છે પછી દિશાકુમારી ઉત્સવ ઇન્દ્ર-મહોત્સવનું વર્ણન છે આઠ જાતિનાં કમળો કેવાં પ્રકારે-કેટલાં સખ્યામાં હોય છે. જીર્ણ પૂજોપકરણ પણ કેવાં હોય છે. કર્મો સંધિથી જલ ઓમધિ વગેરે લાવે છે કેવાં ફૂનો વપરાય છે.

કર્ત્ત્વાદિ સત વિસ્તાર છે આ પ્રમાણે વર્ણનો વિસ્તાર હોવા છતાં આ સ્નાત્રપૂજા પૂર્વની સ્નાત્રપૂજાઓ કરતાં વધુ પડતી સાબી ન થઈ એ એની ખૂબી છે આ કૃતિની રચના પૂજ્ય શ્રી નિળયજિનેન્દ્રસુરિજીના રાંધે કરવામાં આવી છે અને ૫ સત્યવિદ્યશ્રી મહારાજથી પોતે થયા ત્યાંમુધી પરપરા જણાવવામાં આવી છે આ સ્નાત્રપૂજાનો રચનાસમય પણ ૧૯ સદીનો ઉત્તરાર્ધ છે ૫ કપરિદ્યશ્રી મહારાજે રચેલી પૂજાઓ વીગત્યાન પીસ્તાનીસ આગમ પચ્ચાન અને પચ્ચક વાણકનો રચનાકાળ ૧૮૮૩ થી ૧૮૮૯ સુધીનો છે એમને તે ગાળામાં આ સ્નાત્રપૂજા પણ રચી દરી એમ સલાવના કરી શકાય.

શ્રી દેવધાત્ર્ય કૃત સ્નાત્રપૂજા અન્ય સ્નાત્રપૂજાની જેમ આ સ્નાત્રપૂજા સર્વજિન સાધારણ નથી આમ પ્રથમ પાંચ કુસુમાંગસિ પત્રી થી આગિન જ માલિક કમલ છે અને પછી શ્રી પાર્શ્વજિન જ માલિકેક દલ્લ છે

ત્રી ૧૧ દષ્ટિએ પ્રાકૃત સ્ત્રોતો વિશેષ ઉપરોક્ત છે કર્તાએ આ રચના કયે સમયે કરી વગેરે ખાસ ઉલ્લેખ કયો નથી આ રચનાની પ્રસિદ્ધિ સ્નાત્રપૂજા તરીકે થઈ છે છતાં આનુ રચાત સ્વતંત્ર એ કળક તરીકે રહે એ વિશેષ સમુચિત છે

દેવપાસની અન્ય કૃતિઓ તથા પરપરા સમય થી વિશેષ દબીકલ જાણવામાં આવી નથી

શ્રી ગાન્તિજિન કળશ સ્નાત્રપૂજાના અગ્ર તરીકે શ્રી શાન્ત વિમનસુરિજી મહારાજનો શ્રી સાતિનાથ જિનજીવણ પણ સારી રીતે પ્રચલિત થયેલ છે આ કળશમાં શ્રી સાતિજિનના ચરણ કન્યાશુક અને જ મ કન્યાશુકનું વર્ણન છે સ્વપ્નનો અધિકાર વિસ્તારથી અને રે ચક ગાપામાં છે ત્રિશુકુમારીનો અધિકાર દિશિકુમરી કરે

૦ મંગલાચરણ ૦

તીર્થાણાગય વદમાણઘરિહા સન્નેવિ સુક્સાવહા
 પાણીજ મરિયાણ સંતુ સયય, તિત્વમ્મ તે જિણા,
 'જેસિ મેરુગિરિમ્મિ વાસવગણા, વૈવગનાસગયા,
 મત્તીપ પકુણતિ જમ્મણમહ સોવણ્ણ કુમાર્ણિદ્ધિ ॥૧૩॥

ભાવાર્થ—અતીત, અનાગત અને વર્તમાન ત્રણે
 કાળના મને શ્રી ત્રિનન્દિત-તીર્થંકર દેવો, ભવ્યાત્મા
 એને સતત મુખ દેનારા થાઓ, જેઓનો જન્મભક્ષિષેક
 મહોત્સવ દેવ-દેવીઓની સાથે સધાયા ઇન્દ્રો, સુવર્ણ
 વાશેવટે મે, શિખર ઉપર અદ્ભુત લલિતપૂર્વક કર છે

આવી સમજપૂર્વક સનાત ભણાવો

રેખક-પદ્મ પૂજ્ય મુનિવર્ધ શ્રી યશોનિજ્યજ્ઞ મ સા

માગગની કળી એ પણ કળી છે, કચ્છના કૃષ્ણની કળી
 એ પણ કળી છે લસણની કળી એ પણ કળી ■ એકમા
 મુગ ધ અને સૌન્દર્ય બે ને છે, બીજામા મુગ ધ નથી પણ
 એકતુ સૌન્દર્ય છે બ્યારે ત્રીજી લસણ કળીમા મુગ ધ અને
 સૌન્દર્ય બે નેમાથી એકેય નથી પણ એકલી દુર્ગન્ધ રહેલી છે

જગતમા માનવી તરીકે જન્મ પામેવા અનેક આત્મા
 એના જીવનમા પણ એ જ દશા છે કેઈ માનવજીવન
 મુગ ધ અને સૌન્દર્યથી મધમધાટ ઠરતુ હોય છે એ

સૌન્દર્ય અને સુગન્ધ પાછળ અનેક મનુષ્ય-જમરા સુગંધ અને છે કેઈ કેઈ માનવનું જીવન ઉપરના આકર્ષણી સૌન્દર્યભર્યું સમુદાય લાગે છે અને તે કારણે જો આકર્ષણજન્ય સૌન્દર્યથી અમુક વર્ગ તે તરફ પ્રથમ તો દોડે છે, પણ તેમાંથી સાચી સુગન્ધ પ્રાપ્ત થતી નથી એવું પછી કેવળ બાહ્ય સૌન્દર્યને ધારણ કરનાર વ્યક્તિને આશ્ચર્ય ઇત્યાદિ કે છે જેનામાં સુગન્ધ નથી, અને સૌન્દર્ય નથી પણ દુર્ગન્ધ બરેલ છે તેના તો કોઈ ઘોડી બુદ્ધિવાળો મનુષ્ય પણ આશ્ચર્ય લેતો નથી.

આપણા જીવનમાં નથી જાણે સૌન્દર્ય કે નથી સુગન્ધ, વિવિધ પ્રકારની વિપરીત પ્રવૃત્તિઓથી આપણું જીવન આપણે કંઈક જાણી જાણી જાય છે તેમજ કામ, ક્રોધ, માન, માયા, અહંકાર અને અસતોષની બહોળાઈ આપણું અતઃકાળ જીવન કેવળ દુર્ગન્ધમય બન્યું છે ગત, મહારાત્ર કે ચક્રવર્તી, શ્રીમત કે સાહુકાર આવું દુર્ગન્ધની બહોળાઈ જીવન જીવે તો તે જીવનની કરી જ કિમત નથી. કાનનો ટુકડો પણ તેવા જીવનથી આધક કિમતી છે જીવનની સફળતાનો આધાર બાહ્ય સંપત્તિ કે સત્તાની પ્રાપ્તિમાં નથી પરંતુ સૌન્દર્ય અને અતઃકાળ સુવાસના સહયોગમાં જ છે.

અતઃકાળની કુટેવોજન્ય કંઈકપણ તેમજ કામ, ક્રોધાદિ વાસનાઓની દુર્ગન્ધ દૂર કરીને જીવનને સૌન્દર્ય અને સુવાસથી ભરી દેવું હોય તો પ્રભુભક્તિ તે માટેનું પરમ

સાધન છે અનન્તકાળથી અધકારમય સસારરૂપી બચકર
 આટલીમા અધકારના માનવી માટે પ્રભુભક્તિ એ દિવ્ય પ્રકારનું
 અનુપમ કિરણ છે માર્ગ ભૂલેલા મુમાફર માટે પ્રભુ-
 ભક્તિ એ અસાધારણ લોભીઓ છે ભરદરિયે ઝોલા ખાતી
 નોકા માટે પ્રભુભક્તિ એ કીવાદાડી છે સ્વર્ગના મુખે
 આપનાર એ પ્રભુભક્તિ જ છે અને મકલ હર્મનો ક્ષય
 કરી ભુક્તિના ધામમા પહોચાડનાર પણ એ જ પ્રભુભક્તિ છે

જૈનશાસનમા પ્રભુભક્તિના જો કે અનેક પ્રકારો
 છે પરંતુ એ બધાય પ્રકારોમા વિધિવિધાન અને રાગ-
 રાગણી સાથે ભણાવામા આવતો સામુદાયિક સ્નાત્ર મહોત્સવ
 અનન્તકાળના અધકારનું નિવારણ કરી આત્મમહિમા
 અજવાળુ પ્રગટ કરવા સાથે વિશુદ્ધ ભાવને ઉત્પન્ન કરવામાં
 વિશિષ્ટ ભાગ ભજવે છે જ્યારે જ્યારે ઉલ્લસિત-ભાવથી
 સામુદાયિક સ્નાત્ર-મહોત્સવ ચાલતો હોય છે તે અવસરની
 તન્મયતા અને અતરનો-આનંદ એ કોઈ અવર્ણનીય હોય
 જે કહો છતાંથી એ આનંદ વર્ણવી શકાય તેમ નથી

આ સ્નાત્ર મહોત્સવનો શુ ઉદ્દેશ છે ?

એ બાબત સ્નાત્ર ભણાવનારની સમજમા આવે તો
 વળી તેને વધુ ભાવોલાસ વાગે પરમ ઉપકારી જિનેશ્વર
 ભગવતો જે ભવમા તીર્થંકર થવાના હોય છે તેથી
 આગળના ત્રીજા ભવમા વિશતિ સ્થાનક તથા આરાધના
 સાથે “સર્વિ છત્ર કરુ ગામન રમી, ઐસી ભાવ

દયા મન ઉલ્લાસી” એ પ શ્રી. પીરવિજયજી મદા
રાજના કથનાનુસાર આવ દયાની પ્રથ નાને કારણે તીથ
કર નામ-કર્મનો નિકારિત બધે કરે છે બાદ વચ્ચે એક
દેવનો (નયા તીથ કર નામકર્મ બાધવા અગાઉ કેલિક
મદાકાજી પી માપ નરક આયુષ્ય આપુ હોય તો નરકનો)
જવ કરી ઉત્તર દરિય કુળમાં નાનાની કુશિના પ્રજા મળે
રૂપે અતરે છે જે સમયે પ્રજા મળરૂપે અવતર છે તે
સમયે માતાને ગર્ભવૃષભાદિ મન્ના રીંદ સ્વપ્ન અવે છે માતા
અમૃત માય છે પોતાના પતિ યામ જીને આરત્ર ભ
વૃષભાદિ રીંદ સ્વપ્નની વાત કહે કે પતિ પોતા પોતાની
બુદ્ધિથી તેમજ સ્વપ્ન લક્ષણ પાડેલાં । આનંદ ઉત્તમ
સ્વપ્નોના સ્વના નિબંધ ક છે ઉત્તમ સ્વપ્નના પ્રભાવે
ત્રણ ભુવનમાં ઉદોત્ત કરનાર તીથ કરૂપ પુત્રો જન્મ ।
ધવાનુ જાણીને નાનાપિના ખૂબ જ આનંદમય બને છે
અનુક્રમે ગર્ભકાળ પછી યથે પ માતાને જન્મ । માય છે
જન્મ થતા સ્થિતિત્રિમે પાત્ર દગેય દિશામાં અજવાળુ
અજવાળુ આપી લાય છે કાંઈ કાંઈ બધક વાતનાજોખા
દીભાત્ર ના હીના છતાંને પાત્ર થતિ રીંદ થનધન્યથી
મેલિનીમ જ ઉત્તમ છે । નેય નેડા પાત્ર પ મા માના
જન્મપ્રમગે ઉત્તમ સ્થાને જાત્ર થઈ લાય છે આરો
પ્રભાવ વિધના ખીજ કાર્જના જન્મપ્રમગે હોતો નવી

અનંત પુન્યના પત્રી જાવાનનો જ મ થતા દિશા
કુના પોના તથા નાંધમેન્ડના આસનો વપાયમાન માય

છે અવધિજ્ઞાનથી પ્રમગ્ન બલુવામાં આવના નરન જ પોત' પોતાના મિહાસન ઉપરથી જિભા થઈ જે દિશામાં પ્રભુનો જન્મ થયો છે તે દિશા તરફ સાત આઠ પગલા ચાલી શકેલાવ-નમુન્યુ સૂનના ઉચ્ચારણ વડે પ્રભુની સ્તુતિ કરે છે પ્રથમ ૫૬ દિરકુમારીઓ પ્રભુનો ન્યા જન્મ થયો છે ત્યા ભકિત વિગેરે નિમિત્તે આવીને પોતાને યોગ્ય એવું કર્તવ્ય બજાવે છે અને અતે ભકિત-સ્તુતિ કરીને પોતાના સ્થાનકે જાય છે બાદ સૌધમ દેવવોકના ઇન્દ્ર મહારાજ સ્વયં પૃથ્વીતલ ઉપર આવે છે પાંચ રૂપ કરીને એક રૂપ વડે પ્રભુને કરકમવમાં ગ્રહણ કરે છે, એક રૂપે પ્રભુના મસ્તકે છાંય ધારણ કરે છે એક રૂપ વડે પ્રભુની આગળ વજા ઉવાળે છે, અને બે રૂપ વડે પ્રભુને આમગ વીઝે છે અને તે રીતે ભગવાનને ઘેરુ ઉપર લઈ જઈ બીજા ત્રેસક ઇન્દ્રો નમજ્ય દેવ-દેવીઓના પરિવાર માથે પ્રભુનુ તીર્થ જલ વિગેરે પવિત્ર જલથી અભિરેક કરવા ઉપરાંત કેશર-અદન પુષ્પાદિની વિપુલ તેમજ મર્વાંગ મુદ્ગ સામગ્રીથી પૂજા કરવામાં આવે છે અતે આરતિ મગગ હીવો ઉતારી પુન ભગવતને તેમની માતા પામે મૂકી પ્રભુના અગૂઠામાં અમૃતવાહિની નાડીઓ સચાર કરીને સર્વ ઇન્દ્રાદિ દેવો પોતે પોતાના સ્થાને જાય છે શ્રી ક પમૂત્ર વિગેરે મથોમાં પ્રભુના જન્મ મહોત્સવનું વર્ણન પૂજા વિગ્નારથી કરેનું છે જે પર્યુત્તમાં આપણે દર વર્ષે માલગીએ છીએ

આપણે આજે જે પ્રભુ પ્રતિભાજી પાસે સ્નાનમહોત્સવ લાણાનીએ છીએ તે પ્રભુના જન્મ

પ્રસંગે ઇન્દ્રાદિ દેવોએ મેરુ ઉપર પ્રભુનો જે અભિ-
ષેક મહોત્સવ કર્યો છે તેનું અનુકરણ છે તથા
આલેઠ-ત્રિગુણે એ આપણા મેરુ પર્વત છે ભગ-
વતની પડિમા (પ્રતિમા) એ આપણા સાક્ષાત્
ભગવાન છે અને સ્નાત્ર ભણાવનારા ભાઈઓ બહેનો
તે ઇન્દ્ર-ઇન્દ્રાણીઓ, દેવ-દેવીઓ છે એ પ્રમાણે
કલ્પના કરવાની છે

આ બધી સમજણને ધ્યાનમાં ગળીને આપણે સ્નાત્ર
ભણાવવાનું હોય ■ એ સમજણ માથે સ્નાત્ર ભણાવતા
ચિત્તવિષેય થતો નથી મનની એકાગ્રતા મળે છે કોઈ
કોઈ વાગ અતિ ઉત્તમિત ભાવ આવતા અમૃતગરણીનો પણ
આત્માને અનુભવ થાય છે અને એ રીતે સ્નાત્ર ભણાવ
નારનું જીવન મૌદર્ય અને સુગંધથી સમૃદ્ધિથી બનવા
ઉપરાંત માનવજીવનની મક્કતા પ્રાપ્ત કરે છે માટે સર્વ
કોઈ ભાઈ-બહેનોએ ઉત્તમિત ભાવથી સમજણપૂર્વક સ્નાત્ર
ભણાવી જીવનને ધન્ય બનાવવા અવશ્ય પ્રયત્ન કરવો

સુધોપા ઘટ કયા છે ? અને કેવો છે ?

પ્રથમ સૌધર્મ દેવોકર્મા ' સુધોપા ઘટ ' નું અર્થ-
યોજન પડાગ ■ યોજન બોલે, તેનું લેવક અર્થ દેવ-
લોક હોય છે તે ઘટ પાંચમે દેવતા મળી વચ્ચે

શ્રી સનાત્ર માહાત્મ્ય

સેખા ૫ પૂ મુનિનર્યશ્રી દર્શનત્રિજયલ મ સા (ત્રિપુટી)

જન્માભિષેક

જગત અનાદિ અનંત છે, તેમ જૈનધર્મ, તીર્થંકરો, જિનપ્રતિમા અને પ્રભુપૂજા વિગેરે પણ અનાદિ કાળના છે જિનપ્રતિમાઓ શાશ્વત^૧ છે તેમ તેની પૂજાવિધિ પણ શાશ્વતકાળ પ્રવર્તે છે

શ્રીરાયપમેળીસૂત્ર, શ્રીજીવાભિગનમૂત્ર, શ્રીજમ્બૂદ્રીપ્રમજ્ઞસિસૂત્ર, સજોધપ્રગરણુ, પૂજાપ્રકરણ, વિજયચક્રેવલીચરિય, અનન્નનાહજિણચરિય, શુભવર્મા ચરિત્ર વિગેરે આગમો, ગ્રંથો અને ચરિત્રોમા વિવિધ નિનેન્દ પૂજાઓનું વર્ણન છે, જેના આધારે મત્તરભેગી બ્રહ્મપ્રખરી, પચ્ચપ્રકારી, જેપ્રખરી એમ અનેક પૂજા વિધિઓ ગણે છે આ દરેક વિધિઓમા ન્નાનપૂજા તો પ્રધાનરૂપે હોય છે જ આ બેદો પૈકી કોઈ એક પ્રખરની પણ જિનપૂજા કરનાર મનુષ્ય પોતાનું આત્મકલ્યાણ માધી ગરે છે

શ્રી તીર્થંકર ભગવાન ત્રણે લોકમા મરોત્તમ પુરુષ છે તેમનો જન્મ જગતના કલ્યાણને માટે થાય છે એ તીર્થંકરો અનેક થયા છે અને અનેક થશે તઓનો જન્મ

^૧ શાશ્વત સ્થાનોમા રહેન શ્રી જિનપ્રતિમાઓ શાશ્વત છે તેમ તત્ત્વરૂપે પણ જિનપ્રતિમા શાશ્વત છે

ધાય ત્યારે ૫૬ દિક્રુમારિકાઓ આવી તેઓનું સત્તિકાકર્મ
કરે છે અને આગ વાનિના દેવો તથા દુદ્ધો આવી બગ
વતોને મેઘગિરિ ઉપર લઈ જઈ તેઓનો જન્માભિષેક
કરે છે આ જન્માભિષેકનો વિધિ શ્રી જમ્બૂદ્વીપપ્રતાપિ
મૂત્રમા અને તીર્થકન્ધરિયોના વિન્નાયી જતા થો છે
શ્રી કમ્પમૂત્રના બ્યાખ્યાનોમા પણ તેનું મંચિત્રવર્ણન આવે
છે, જેન આપણે પશુપલાપરમા સાજળીએ છીએ

દેવ દેવીઓ સામાત્ તીથ વગનો જન્માભિષેક કરે
છે, તેમ દેવો અને મનુષ્યો તીર્થકરણી પ્રતિમાઓનો
પણ જન્માભિષેક કરે જન્માભિષેકના સ્વલેગ પ્રમાણે
મોગ નાના અનેક પ્રકારો છે અને જિનજન્માભિષેક
જિનજન્માત્ર જિનસ્તપન જળાપૂજા ઈવાદિ તેના અનેક
નામો છે

જ્ઞાત્રપૂજા

ગાયપમેળીમૂત્રમા તીથ દૃ લાવાન અને તીર્થ
કરણી પ્રતિમાને એક ઉપ માન્યા છે તીર્થકરણ સહેશીકમ્પમા
હોય ત્યાર બેડા હોય તો પદ્મામનન્ધ અથવા બેલા હોય
તો કાર્યોત્સવ મુદ્રામા હોય છે અને તે અવધ્યાની પ્રતિમા
અનાવાય છે એન્થે જિનપ્રતિમાઓ પણ ગુપ્ત્ય રે પમા
મનવાળી અથવા કાર્યોત્સવમુદ્રાવાળી અનાવાય છે
તીર્થકરણી પ્રતિમાની ચારે બાજુ પરિકર હોય છે આ
ચરિત્રમા પાદકચ્ચાબુકોને સૂરવતી ધાય મૂર્તિઓ પચતીર્થી

અથવા ત્રણ મૂર્તિઓ અથવા છઠ્ઠાધુકા એક મૂર્તિ અથવા ચોવીશ મૂર્તિઓ ચોવીશવટા હોય છે અને ચારે બાડ અગ્રેક વૃક્ષ વિગેરે આઠ પ્રાનિકાર્ય, દેવદેવીઓ, નવ મહેલ, સ્થાન, ધર્મચક્ર, કુલોટ વિગેરે વિગેરે ગોઠવણી હોય છે પરિકર વિનાની પ્રતિમા તે અરિહતની નહિ કિન્તુ સિદ્ધજગવાનની મનાય છે સ્નાત્ર પૂજાઓ લાણાવની હોય ત્યાંજે અરિહત જગવાનની પ્રતિમા સ્થાપી તેની મામે પૂજાવિધિ કરાય છે

સ્નાત્ર લાણાવનાજ શુદ્ધ ધર્મ, શુદ્ધ દ્ર વો લઈ પરિ કરવાગી જિનપ્રતિમાની સામે સ્નાત્ર લાણાવે છે સ્નાત્ર પાઠમા અવન અને જન્મ એ જે કન્યાણકોનુ વર્ણન આવે છે જન્મભિરેક થતા સ્નાત્રપૂજા સમાપ્ત થાય છે પછી સ્નાત્ર લાણાવનારા જગવાનની અષ્ટપ્રકારી પૂજા કરે છે, લણુ ઉતારે છે, આરતી મગજ દીવો કરે છે અને શ્રીજિનેશ્વરદેવની વિવિધ રીતે ભક્તિ કરે છે

જિનપૂજાનુ ક્ષણ

આ હરિભદ્રસુરિહ જિનપૂજાનુ ક્રમ બતાવે છે કે -

પૂયાપ મણસતી, મહસતીળહિ ઉત્તમ જ્ઞાણે ।

સુદ જ્ઞાણેણ મોષ્ણો મુષ્ણે મુષ્ણ જ્ઞાણાદાદ ॥૧૧૯॥

જો પૂણ્ણ તિસજ્ઞ, જિજિવરાય સયા યિગય દોસ ।

સો તદ્દપ મવે સિજ્ઞહ, અદ્દવા સત્તદ્દમે જમ્મે ॥૨૧૫॥

પ્રભુપૂજાથી મન ચાલ રહે છે મન ચિયર થવાથી ધ્યાનની સ્થિરતા થાય છે શુભ ધ્યાનથી મોક્ષ મળે છે

અને મોક્ષ મળવાથી શાશ્વતસુખ પ્રાપ્ત થાય છે જે મનુષ્ય વીતરાગ વીર્ય કરદેવની ત્રણે કાળ પૂજા કરે છે તે ત્રીજે ભવે મોક્ષ પામે છે અથવા માત્રમે આક્રમે ભવે અવરથ મોક્ષે જાય છે

આ કૃણ કેઈ પણ એક પ્રકારની પૂજા કરવાથી પણ મળે છે એટલે શુદ્ધિથી સ્નાત્રપૂજા કરનાર મનુષ્ય સાત આઠ ભવમા મોક્ષે જાય એ નક્કી વાત છે તો સ્નાત્ર ભણાવનારે સાતે પ્રકારની શુદ્ધિ સાચવી પરમ ભક્તિથી સ્નાત્રપૂજા ભણાવવી જોઈએ

પૂર્વાંગાયો બતાવે છે કે-સોમશ્રી, ચ દ્રતેજ અને દત્તકુમારે સ્નાત્રપૂજાથી આત્મકયાણુ સાધ્યુ છે

એટલે આપણે અહીં હવે તેના દ્વારે આપીએ છીએ જળપૂજા ઉપર સોમશ્રીની કથા

બ્રહ્મપુરમાં સુખ્યત્વે બ્રાહ્મણોની વસતી મોટા પ્રમાણમાં હતી, તેમાં સોમિલ નામે બ્રાહ્મણ હતો તેને સોમા નામની સ્ત્રી હતી, યજ્ઞવલ્ક નામે પુત્ર હતો અને સોમશ્રી નામની પુત્રવધૂ હતી એક દિવસે સોમિલ મરી ગયો તેને વર્ષ ધરું એટલે સોમાએ સોમશ્રીને કહ્યું કે બેટા ! આજ તારા સમરાની વરસી છે, તેની વિધિ કરવાની છે તો ચોખ્ખા પાણીનો ઘડો ભરી લાવ ! સોમશ્રી ઘડો લઈ જળાશયે ગઈ અને ત્યાંથી ઘડો ભરી લાવી દેગ-સર પાને આવી પહોંચી, આ સમયે અહીં કેઈ પૂ ૭.

જળપૂજનું મહાત્મ્ય બનાવતા હતા
 “ જે મનુષ્ય જિનવરની પાંચે જળથી
 ભરેલો ઘડો મૂકે તે સાચા મુળને
 પામે છે, મોક્ષને મેળવે છે જે
 મનુષ્ય જિનવરની પાંચે સ્વચ્છ
 જળનો ઘડો સ્થાપે છે તે નિર્ભંજ
 નાની બની પોતાના આત્માને

સદ્ગતિમા સ્થાપે છે વિગેર ” સોમશ્રી આ
 ઉપદેશ સાંભળી પ્રભુ પાને જઈ પાણીનો ઘડો સ્થાપીને
 બોલી, “ભગવન્ ! હું અજાણ છું, મને તમારી સ્તુતિ આવ
 ડતી નથી હું એટલું જ માણુ છું કે મને જલધટના

દાનથી ધર્મ થાયો ” સોમશ્રી આ
 પ્રભાણે બોલી પોતાને સ્થાને ગઈ
 પરંતુ અટી સામુએ સોમશ્રીની આ
 વાત જાણી ક્રોધથી ધનધમી તેને
 ઉધડી જ લીધી. ધરમા પેસવા ન દીધી
 અને માફ સાફ કહી સંભળાવ્યું કે

પિતૃઓ પૂજ્યા નથી, અગ્નિ તપ્તો નથી, વ્રાહ્મણોને દાન

‘સા નિમુણદ્વ ઝલમરિય દોપર ઘડ જિનધરિદસ્સ,
 સો પાવર સુપસચ્છ પરમપય માવસુદ્ધીર ॥ ૮ ॥
 ઘર્યારિભરિસ ઘડ ગમ્મરીઝ દોઝતિ જે જિણિદસ્સ,
 તે નિમ્મલ નાળધરા ધર તિ સુગર્મય અપ્પાણ ॥ ૯ ॥
 રય મા સોરુણ રમ મુર્ણિવમુહવમલનિગ્ગય ધયણ,
 દોયદ્વ તચિય ઘડય મલમરિય જિનધરિદસ્સ ॥ ૧૦ ॥

દીધું નથી અને તે આ દેરાસરમાં ઘડો કેમ ચડાવ્યો ?
પાપીલી ! ઘડા વિના માગ ઘડમાં આવીશ નહિ

સોમશ્રીએ રાતા રાતા કુભાર પાને જઈ કુભારને
પોતાનું ઠકણ આપી ઘડો માગ્યો અને પોતાનું વિતક કહી
સભાગાથું કુભાર બોલ્યો, બેન ! તું મારી બેન છે તે
દેગનરમાં ઘડા આપ્યો તે ઘણું ચાડુ થયું છે રો'માં, તું તને
બીને ઘડો આપુ છું, જા લઈ જા, તું મારી બેન છે, બેનનું
ઠકણ લેવાય ! કુભાર આ પ્રમાણે કહી ધનદાનની અનુ
મોહના કરતા કન્યા નોનશ્રીને ઘડો આપ્યો અને અનુ
મોહનનું મોઢું પુણ્ય ઉપાર્જન થયું

સોમશ્રીએ નવો ઘડો પાળીથી બંધી સામુને આપ્યો
અને સામુએ પણ શ્રાવ ધર પોને જિનપૂજના કામમાં
દ્વેષ કર્યો તેનો પશ્ચાત્તાપ કર્યો મમય જતા રહે મરણ
પામ્યા

કુભાર મગીને જગપૂજના મનુમોહનથી કુલપુત્રો
શ્રીધર રાજા થયો. નેમમાં બ્રાહ્મણી જગપૂજના દ્વેષથી
મરીને કુલપુરમાં વેણુદત્ત ગાથાપતિની દુર્ગતા નામની
પુત્રી થઈ તે દુષ્ટી હતી તેને માયામાં ઘડાનો રોગ
હતો સોમશ્રી મગીને જગપૂજના પ્રભાને શ્રીધરની કુલશ્રી
નામે રાજકુમારી થઈ

એક વાર અહીં ચાર જ્ઞાનના ધારક શ્રી વિજયનેનસૂરિજી
પધાર્યા અને રાજા વિજેરેએ તેઓને વહન થયું તેઓશ્રીના

મુખથી શ્રીધર રાજ, કુલશ્રી કન્યા તથા દુર્ગતા પ્રાદાણીનો
પૂર્વ ભવ સાભળ્યો, કરેલ જળપૂજા, તેની આરાધના અને
વિરાધનાનું કળ માલગ્યુ

આ સાભળી દુર્ગતાએ ઊભા થઈ કુલશ્રી પાસે જઈ
મિચ્છામિ દુઃકંડ આપ્યો અને કહ્યું કે બેન ! મારા
માથામા વ્યાધિપટ છે તેને હટાવવાને તું જ શક્તિમાન
છે તો મારી ઉપર દયા લાવી મારું દુઃખ દૂર કર
કુલશ્રીએ તેણીના માથા ઉપર હાથ મૂક્યો અને તેણીને
રોગ શમી ગયો ત્યારબાદ પૂ વ્યાચાર્ય મહારાજ ત્યાંથી
વિદ્વાર કરી ગયા ત્યાંથી રાજા શ્રીધર રોજ શ્રી તીર્થ કર
દેવની પૂજા કરવા લાગ્યો કુલશ્રી કુમારી પણ નહોતી કાળ
શ્રી તીર્થ કરના અભિરેક કરતી હતી તે ત્યાંથી મરીને ઈશાન
દેવલોકમા દેવવિમાનમા ઉત્પન્ન થઈ અને પાંચમે ભવે
મોક્ષ પામી દુર્ગતાએ પણ પોતાની જૂનને પશ્ચાત્તાપ
કરી સાધ્વીપર્ણ સ્વીકાર્યું અને આત્મજન્મ્યાણુ સાધ્યુ

આ રીતે સોમશ્રીએ જિનેન્દ્રની જળ પૂજાથી મુખ
સમૃદ્ધિ અને મોક્ષ પ્રાપ્ત કર્યા

(વિ સ ૧૧૨૭ મી વિજયવદ્દેવગીના ચરિત્રમાંથી)

જળપૂજા અને ચંદ્રતેજ

જયસાર નગરમા ચંદ્રતેજ નામનો બ્યાપારી હોતો

૧ નાના ધગ જેવી માથે રંગેળી થઈ અને તેની વેદના ધર્મ
મતી મોટે તેનું નામ વ્યાધિપટ પડ્યું

તેની પાસે અદ્ભુત ધન હતું, સ્ત્રી હતી, પુત્ર, પરિવાર હતો અને તેનો વ્યાપાર ધમધોડાગ ચાલતો હતો તેણે એક વાર ધનવૃદ્ધિ માટે સમુદ્ર ખેડ્યો નવા નવા દ્વીપોમા જઈ વ્યાપારવટે ઘણું ધન મેળવ્યું તે વડાણે લઈને પાછો આવતો હતો એવામા વટોગિયો ઊડ્યો, ગાજવીજ શરૂ થયા વરસાદ પડ્યો અને તેના વડાણે એક પડાડના ખડક માથે ભટકાઈ નાશ પામ્યા ચંદ્રતેજ પણ સમુદ્રમા પડ્યો, ભાગ્યોળે એક જળમાનુષિણીએ તેને સમુદ્રતીરે લાવી મૂક્યો, ચંદ્રતેજે ત્યાં પડાડ પર મેઘુનિરિ જેવું સોનાનું દેરાસર જોયું અને ત્યાં પધારવ યાગ્ય ધમત્સુરુના ઉપદેશથી કમળના પડિયામા સ્વચ્છ પાણી લાવી દેગમરમા ભગવાન નમસ્કરેવનો તેણે અભિરેક કયો શુભભારાજ પણ તેની આ ભક્તિથી ખૂબ પ્રમુખ થયા અને બોલ્યા કે વત્સ ! તારો ઉત્સાહ અપૂર્વ છે તારું કન્યાજી જલદી થશે ચંદ્રતેજ પણ નમ્રભાવે બોલ્યો “ભગવન્ ! મને ભલે ભવ તમારા જેવા દેવશુરુ અને ધર્મતત્ત્વના હાના શુરુ મળે” ત્યારબાદ ચારણ ત્રિ ત્યાંથી ઊઠી આકાશમાર્ગે બાલ્યા ગયા આ તરફ ચંદ્રતેજ પણ પોતાના દેશમા જવા માટે ભારત પક્ષીને પગે વળગી ગયો અને ભારત આગ્રશમા ઉડવા લાગ્યું ચંદ્રતેજ રસ્તામા યાક્યો તેણે ભારત પક્ષીના પગ છોડી દીધા અને તે સમુદ્રમા પડી મૃત્યુ પામ્યો, તેણે મરતા મરતા દેવશુરુને મભાર્યા એટલે તે મરીને દેવશુરુ અને જળપૂજા ભક્તિના પ્રભાવે બારમા દેવલોકમા દેવપણે ઉત્પન્ન થયો આ તરફ ચાલ્યું નવિ

પણ કાળધર્મ પામી ત્યાજ્ય મોટા દેવ તરીકે ઉત્પન્ન થયા હતા તે બન્નેમા પૂર્વ ભવના પરિચયને લીધે ખૂબ ગ્રેમ હતો. અદ્રતેજ દેવ ત્યાપણુ તેમને ગુરુ તરીકે માનતો હતો. તેણે તેમને વિનંતિ કરી કે-આવના ભવમા પણ આપ મને પ્રતિગ્રોધ કરજે. અદ્રતેજદેવ ત્યાથી અથવા વૈતાલક ગિરિના રચનુપુર ચક્રવાલ નગરમા જળાશય નામે ચક્રવર્તી થયો, ગુરુદેવના પ્રયત્નથી તે પ્રતિગ્રોધ પામી જૈનધર્મી બન્યો, તેણે બાર મન લીધા દેવપૂજા, ગુરુવંદન, મધપૂજા, યાત્રા વિગેરે ધર્મકાર્યો કરી, પોતાના નીલિત થયેલ પિતાની પાને દીક્ષા લઈ, સવમ અને તપ આરાધી કેવલજ્ઞાન પામી મોક્ષ પ્રાપ્ત કર્યું.

અા કીને અદ્રતેજે શ્રી તીર્થ કરની જળપૂજાથી મુખ, રાજપાત, ચક્રવર્તીપદ અને મોક્ષ પ્રાપ્ત કર્યા.

(વિ સ ૧૧૩૬ સમયગ્રામીઅનતનામ ચરિત્ર-પૂજાટકમાંથી)

જળપૂજા-દત્ત-ચરિત્ર

હસ્તિનાપુરમા ધનદત્ત શેઠને ચાર સ્ત્રીઓ હતી દત્ત વિગેરે ૧૭ પુત્રો હતા ધનદત્ત શેઠ નીક્ષા લઈ ચારિત્ર પામી મરી પહેલા દેવલોકમા દેવપણે ઉત્પન્ન થયો. અને દેવભવનમાંથી અથવા ત્રીન્ન ભવમા મળા ગુણવર્મા તરીકે થયો તેના ૧૭ પુત્રોએ ગુરુમહારાજ પાસેથી સત્તર જોની પૂજાનુ મહાત્મ્ય સાલણી દરકે એકેક પૂજા કરવાની પ્રતિજ્ઞા કરી તેમાના મુખ્ય પુત્ર દત્તે નિરતર તીર્થ કરનુ

જળપૂજા-સ્નાત્ર કરવાનું નકકી કર્યું હતું, ત્યારથી તેઓ હંમેશા એકેક પ્રકારની જિનપૂજા કરતા હતા.

એકવાર તે દરેક, વ્યાપાર માટે મમુદ્રસ્તે નિહવ દીપમા ગયા, ત્યાંથી કટાહ દીપમા ગયા અને ત્યાંથી સોળદોક સોનું મેળવી પાછા આવતા હતા, રસ્તામા એકદમ વઠેજિયો ભડયો, ગાન્વીજ થયા, વરમાદ પડયો અને તેઓના વજાતો વચ્ચે ખાઈ ચમુદમા ફૂગવા લાગ્યા. આ પ્રસંગે, તે ભાઈઓ ધર્મ નથી કયો તેનો પચાનો અને એકેક પ્રકારની જિન-પૂજા કરી છે તેની અનુમોદના કરતા કરતા મૃત્યુ પામ્યા.

દત્ત ત્યાંથી મરીને સ્નાત્રપૂજના પ્રભાવે પદ્મપુન્ના મેઘનાદ નામે નામ થયો તે ગર્ભમા આયો ત્યારે દેશમા દુકાળ હતો તે સમી ગયો ત ગત થયો ત્યારથી દેશમા વચ્ચાદ મારા પ્રમાણમા થવા લાગ્યો એકવાર ભરજગવમા તેનું સૈન્ય પાલીના બમાવે મ વાની સ્થિતિમા આવી પડ્યું હતું ત્યારે મેઘનાદની દ્વારા પ્રમાણે વરનાદ પડ્યો હતો તેણે પૂર્વભવમા ભક્તિથી શ્રી તીર્થ કરની સ્નાત્ર પૂજા કરી હતી, એ કાન્થે મેઘો પાડુ તેની આજ્ઞા માનતા હતા તેણે શુભકાગજ પાસેથી પોનાનો પૂર્વભવ માલગી સમ્યક્ત્વપૂર્વક બારવનનો સ્વીકાર કર્યો, દીશા લીધી અને કેવળજ્ઞાની થઈ મોક્ષપદ પ્રાપ્ત કર્યું.

આ રીતે દત્તકુમારે સ્નાત્રપૂજથી મુખ, મમુદ્ધિ

અને મોક્ષ પ્રાપ્ત થયા

(વિ. મ. ૧૪૮૪, શ્રી ગુણવર્મા ચન્દ્રિમાથી)

ઉપસહાર

ત્રિનાગમોમા સ્પષ્ટ વર્ણન છે કે તીર્થંકર દેવત્વ માત્ર નામ આભાવનાનું પણ આ મ-કથ્યાણુ થાય છે તો યાહી તીર્થંકરના દર્શન, વહન, પૂજા, ભક્તિ કરનારને અધિકાધિક ફળ મળે એ તો સ્વાભાવિક છે તીર્થંકરોની પૂજા અનેક રીતે થાય છે તે પૈકીના કોઈપણ એક પ્રકારની પૂજા કરનાર ભાવિકને પણ ઐહિક અને શાશ્વત મુખે સદેજે આવી મળે છે સોમશ્રી વિગેરેએ એ રીતે માત્ર સ્નાત્રપૂજાથી કથ્યાણુ પરપરા પ્રાપ્ત કરી છે જે ઉપરના દૃષ્ટાંતોથી સમજી શકાય છે

વાસ્તવિક રીતે તો તીર્થંકર દેવની ત્રણે કાળ પૂજા કરવી જોઈએ સત્તરપ્રકારી અષ્ટપ્રકારી વિગેરે પૂજા કરવી જોઈએ, પણ તે ન બની શકે તો ઓછામાં ઓછી સ્નાત્ર-પૂજા તો દરદેજ કરવી જોઈએ અને એ સ્નાત્રપૂજા કરનાર મનુષ્ય દરેક પ્રકારના મુખને મેળવે છે

તો દરેક આવક-અવિકાઓની, બાળ વૃદ્ધોની, જ્ઞાની અજ્ઞાનીઓની, સચક્ર-અચક્રોની દરજ્જા છે કે દરદેજ તીર્થંકરદેવની સ્નાત્રપૂજા કરવી, સ્નાત્ર ભણાવવું, સ્નાત્રની અનુમોદના કરવી અને એ રીતે તીર્થંકરદેવની ભક્તિ કરવી

એટલે સ્નાત્રપૂજા કે અન્ય કાંઈક કરવાનું નથી

પરમ પૂજ્ય આશયદેવશ્રી મુનિશ્રી સંનિધિ

પત્તગણ જિપિદ, જે સ્નાત્રપૂજા કરવાનું નથી

પૂરવ સો સેનેર ચ, ઉપાસના કેટલાં કેટલાં

“સ્નાત્રિયા પણ કુદ કરવાનું નથી”

પોતા કર્મભગને પખાડે” કે જે

દેગીપૂજા

હો સાહિબજી પામના કુ કાંઈક

હો સાહિબજી લાખેજી કુ કાંઈક

ઉત્તમ ઉત્તમ દેગી કુ લાવુ કાંઈક

આગમવિધિ પૂજા વિરચાવુ, કાંઈક

જિનવર જિન આગમ એ કાંઈક

આશયન દેગ એકનાં કાંઈક

પરખવ સુરનોકે તે ભવે કાંઈક

તિહાં પણ જિનપૂજા વિરચાવે, કાંઈક

તિહાં રાજકાદિ પરિકર રહે, કાંઈક

આગમશું રામ વગી ધરના જિનકા, કાંઈક

સિકાત લખાવીને પૂજે, કાંઈક

સહે દેવગ ચરણ ધર્મ પામી કાંઈક

સહે દેવગ ચરણ ધર્મ પામી કાંઈક

તેયારી
વખતે
૩ લ્યા
જુલે
વિગેરે

શ્રી સ્નાત્રમહિમા

લેખક પરમ પૂજ્ય મુનિવર્ય શ્રી ચક્રોચ્ચસાગરજી મ સા.

“સ્નાત્ર શા માટે લખાવવું જોએ ?”

સ્નાત્ર લખાવવાનું કારણ તે છે કે “જગદિતામણિ જગનાથ શ્રી અરિકંત પરનાત્માના જન્મનતથે મિહાસન કપ્યા બાદ અવધિતાનથી જાલ યતા સુયોગ નામની દિ ય થતા વગડા થા થઈ સૌધર્ન દેવલોકના ઇંદ્ર, સર્વ દેવેન્દ્રો અને ભવનપતિ વિના ઇંદ્રો આવી, જગતશુદ્ધ અગ્નિત દેવોને મવિનય મેદુપર્વતના ગિખર પર ગિરાજમાન કરી (જન્માભિષેક) સ્નાત્રમહોત્સવ ખૂબ ધામધૂમથી ઉજવે છે એટલે આ મોટી શાંતિના ઉલ્લેખથી સ્પષ્ટ જ છે કે અ પરમ પ્રભુદેવનો સ્નાત્રનો વિાજ અનાદિ દાવીન શાશ્વત પરમ મગલમય અત્યારના રિવાજરૂપે પ્રભુ જન્મની મહા પવિત્ર સ્મૃતિ કરાવનારો છે અને દેવે દેવેન્દ્રોએ મગલમય આચાર કરેલો છે તેથી જ

“સ્નાત્રાનુકારમિતિસ્ત્વા” “મહાજનો ચેત ગલ સપન્ધા” કર્યાનું અનુકરણ કરવું જોઈએ અને મહાપુરુષો જે નાગે ગયા તે નાગે જવું જોઈએ એમ વિચારીને નંદાનુભાવ ભ યજ્ઞવેદ સ્નાત્રર્ષીઠ પર સ્નાત્ર કરે છે, અનતોગન ગયો છે, અને અનતોગલ જશે પણ સ્નાત્ર એ આપણા હૈયાના હાર આપણા પિતાતુલ્ય પરમ પ્રભુના પવિત્ર જન્મ સમયની સ્મૃતિ કરાવનારો આદર્શ મગલમય આચાર છે તે ચાલુ જ રહેશે.

રાજા રામરાદ્રજીના કુટુંબમાં પણ તે આચાર હતો,
તેવી જ માનનીયો છીએ કે આત્મનું જલ પૃથ્વ
કચ્છીકા । મોડું મળતા રાણીઓમાં કલેગ થયો
હતો અને આખરે તે મૃત્યુ ત્યારે કલેશ મટી
શાંતિ થઈ

વધુમાં સ્નાત્રને અતે જે જુદાજુદા બોલાય છે,
તેના તે કરનારને તેમજ શ્રી ચતુર્વિંશ સધને કેટલા
લાભ થાય છે તે સ્પષ્ટ બતાવ્યું છે આજે પણ શ્રી
શુભેશ્વર પાર્શ્વનાથજી મહારાજ તેમ અત્રે પાર્શ્વનાથ
આદિના સ્નાત્રજલના સ્પર્શ માત્રથી કેળાયના ઉપદેશો
હવે થયા છે તે જોઈ જગતમાં જગલહેર છે વધુમાં ખુદ
કુમારપાદ મહારાજ જાને ૧૮૦૦ કોટ્યાધિપતિઓની
સાથે રત્નજડીત મુવલું કમર લઈ સ્નાત્ર કરતા હતા
છતાં તે વખતે પરમ હાંથી ખૂબ નમ્રતા ધારણ કરી
વૃષભ રૂપ ધારણ કરી સ્નાત્ર કરે છે શાણને શાનમાં
શિખામણ હોય તે ન્યાયે આ સ્નાત્રની પવિત્ર ક્રિયા
મારાયે ભારતવર્ષમાં ફેલાવો પામે એ જ શુભેશ્વર

દષ્ટાત —

એક અદાર વર્ગનો નવયુવાન પસલવાની તૈયારી
કરે છે ને લગ્નનો ઘોડો વખત જ બાકી છે તે વખતે
પોતાના પિતા સાથે દહેરાનર દર્શન કરવા જાય છે ત્યાં
ભાગ્યશાળીઓને સ્નાત્ર કરવા માટે લેગા થયેલા જુને
■ સ્નાત્ર/કરવા માટે સોનાની માગી, કમર, ત્રિગેર

વસ્તુઓ જુએ છે કેઈકિ ચાલીના નખવડે ફૂલોને પૂરી
 કાઢે છે, કેઈ માધનો ગાર કચે છે, કેઈ સાધમીના
 ચરણની રજ માથે ચઢાવે છે, કેઈ ચામરાદિ વીઝે છે
 આ બધી ક્રિયાઓ જોઈને વરગળને યત્ન કે મને ધિમાર
 છે કે હું કંઈ કરી ગડતો નથી, હું મોહની મસ્તીમાં
 મહાતી માગ પુણ્યધનને ધોઈ રહ્યો છું, રહેવા જે
 તો અહીં છે, ને છુનન સર્વસ્વ આવી પતિત્ર ક્રિયામ
 બધી જાય તો કુરજાન છે આરો તેને વિચાર આવે
 એટલે સ્નાત્રીઓને તે કહે છે કે જાણો, તમારી ભક્તિ
 આગળ મારી ભક્તિ તો તુલ્ય છે મારી પાસે ત્રવાલાળ
 સોના હોરતુ અત્તર છે, જે હું જઈને તમને તમ્મ
 મોહલી આપુ છું એમ કહીને વરરાજ ઘેર જાય છે ઘર
 આગળ લગ્ન વખત થઈ જવા આવવાથી ધનુ જ બા
 ધમ મચી રહી છે એટલે તેની ધમાલમા વરરાજ અત્તર
 મોકલવાનું બૂલી જાય છે જ્યાર વરગળને ચોરીમા
 બિસાટવામા આવે છે ને ગોર કહે છે કે સાવધાન એટલે
 તે જ વખતે સાવધાન શબ્દ આલગવાથી તરત જ તેને
 જાન થાય છે કે હું મારી ફરજમાથી ચૂક્યો છું એટલે
 તરત તે ચોરીમાથી બિલો થઈને ઘરમાથી અત્તર લઈને
 હોરાસરે સ્નાત્રીઓને આપવા જાય છે અહિં સ્નાત્રીઓ
 તેના આવવાની સહ જોઈ રહ્યા છે ને કેટલાક ઉતાવળીઆ
 એમ પણ કહેતા હતા કે લગ્નની ધામધૂમમા લાઈમાહેળ
 ભૂલી ગયા હશે એમ વિચાર કરતા હતા ત્યાં તો વરરાજ
 અત્તર સાથે હાજર થઈને સ્નાત્રીઓની માફી માગે છે

ને પોતાના આત્માને દોરે છે છે ત્રણ જગતના ધર્મી, છે
મહાપ્રભુ ! ૩૨ લાખ વિમાનના ધર્મી, દેવ-દેવેન્દ્રો-દેવાગ
નાઓ ભોગાદિ ત્યજી છે લગવન, માત્ર મ્નાત્ર કરે છે
પરંતુ હું ધર્મો જ મહાપાપી છું કે એક ગામડાની
મહેલી પૂતળીના મોઢો છું અને ધિમ્કા છે છે પ્રભુ !
મારો ઉદ્ધાર કરો મારા ગુનાને માફ કરો મારી આ
નજીની તુચ્છ ભખિનો સ્વીકાર કરા એમ કહી મહા
શુભધીથી મધમધનુ અત્તર કાઠી પ્રભુ પર પ્રભિરો કરવા
લાય છે, ત્યાં એકદમ હાંસરાવળા મ્નાત્ર કરતા તેના ધનપ્રાપ્તી
અતરાય તુટી જવાલી કેવળજ્ઞાન પ્રગટ થાય છે આકાશમારી
પુષ્પવૃષ્ટિ થાય છે દેવનાઓ દુહાબી વગાડે છે અને યો ભા કરે
છે કે આ મહાભાગ્યશાળી છે કે જેણે લલિત કરવા કેવળજ્ઞાન
મેળવ્યું પછી તેમને મુનિવશ અર્પણ કરે છે સુવર્ણ કમલ

ગોઠવે છે તેના પર કેવલીભગવન્ પીરાજે છે. આ પરમ વિસ્મયકાન્ક બનાવ જોવાને આવેલા પોતાના સ્વજનોને તેમ દેવાદિ ઓતાવર્જને સ્નાનનો મહિમા સમજાવે છે કે -

“યેનામભિષેક-ઝર્મ કૃત્વા મત્તા હર્ષ-હારાત્સુખ સુચેન્દ્રા
તુલ્યમપિગણ્યતિ નૈવ નાક, પ્રાપ્ત સન્તુ શિશાય તે જિનેન્દ્રા ”

ગાથાર્થ -જેઓના જન્મભિષેકનું કામ કરીને હર્ષના હંભરાથી સુખપૂર્વક આનન્દ-મદમા આવી ગયેલા અને હર્ષયેલા થયેલા ઇન્દ્રો સ્વર્ગને તણુખવા જેવું પણ ગણતા જ નથી તે જિનેન્દ્ર દેવો મવારમા કત્યાણુને માટે હો।

ભાગ્યશાળી છુપો ખરખર જિનેન્દ્ર પ્રભુના સ્નાન અભિષેક વખતે રત્નો અને ફૂલોની વૃષ્ટિ કરતા કરતા નાચ નાચે છે, મગજો આલેખે છે, મગજ ગીતો ગાય છે અને સ્તોત્રો તથા મંત્રોના પાઠ કરે છે

હાખો વિમાનના માલિક દેવ-દેવેન્દ્રો પણ પોતાનાં સર્વ કાયો ભૂવીને મહાપ્રભુનું પરમ પવિત્ર સ્નાન સરસ રીતે કરે છે. ઇન્દ્ર મહારાજ પોતે એકવાર ઐરાવત હાથી પર બેસી શ્રીગિરનારજી પર્વત પર આવે છે, ત્યાં હસ્તિના પગથી શીશા તોડાવી જલ કઢાવે છે. મને તે પાણીથી બાલપ્રદાચારી બાનીશમા તીર્થપતિ શ્રી નેગિનાથજી ભગ વતનું સ્નાન કરે છે તેવી ત્યાં ગજપટ કુહ ધાય છે. માઢ રાખો કે ભક્તિ ભગવાન માટે નથી કરવાની પણ

સ્નાત્રપૂજા સંબંધી જાણવા જેવું

૧ સ્નાત્ર એ સરકૂન કામ છે સુજ્ઞાતીમાં તેનો અર્થ સ્નાન કરાવતું નહવરાવવું, અગિયેક દરવો વિગેરે થાય છે મુખ્યત્વે પ્રસૂતે જ માલિયેક દેવો મેદુપર્વત ઉપર લઈ જઈને કરે ■ તે લાવના છે

સ્નાત્રપૂજા શા માટે લાજીનનામા આવે છે ?

આ વિશ્વમાં આજસુધી પોષકાર કરાવાળા ધણા પૂજ્ય પુરુષો થઈ ગયા છે પરંતુ અરિહંત તીર્થ કંઈ લગતીનો ઉપકાર સીધી વધારે ■ કાગળ કે સર્વ જીવનું ભનું કરાની લાવનાવાળા લભ્ય હવે જ અરિહંત-તીર્થ કર પરમાત્મા થઈ ગયે છે આપણને તેવા આનંદોની ખાસ જરૂર છે આપણને પૂર્વ પુણ્યે આ જીવમાં જે કાર્મ સામગ્રી મળી છે, તેને સાચક દરજા પ્રથમ પૂજ્ય તીર્થ કર પરમાત્મા પરત્વે કૃત્તવ્ય બતાવી તેમજ જેટલો સમય, પૂજા સ્તુતિ વિગેરે કરવામાં આવે તેટલો એટલો છે શ્રી તીર્થ કર પરમાત્માના પાઘ કત્વાણુકા છે તેમાંથી સ્નાત્ર બણાવવું એ પણ જ મ કત્વાણુકના મહોત્સવરૂપ છે

સ્નાત્રપૂજા કરશેજ લાજીનનાથી શું લાભ થાય ?

આપણાં વિધોની શાંતિ માટે અને મહામાત્રી જેવા રોગાગ્રિકીતી શાંતિ માટે જેમ આયમિલની તપશ્ચર્યા કરવામાં આવે છે અને તેનાથી વિધો દૂર થઈ શાંતિ આપ્ત થાય છે તેમ હમેશા સ્નાત્ર બણાવવાથી આપણાં અપમગ્નો દૂર થાય છે સમક્ષિન નિર્મળ થાય છે મનની પવિત્રતા વધે છે, ધાર્મિક જીવનમાં હિતમ પ્રેરણા મળે છે તેમજ આખા સંકેર કે ગામમાં સર્વજ્ઞ શાંતિનું વાતાવરણ ફેલાય છે જે ગામ કે સંકેરમાં નિરતર આ સ્નાત્રપૂજા બણાવવામાં આવે છે તે સંકેર કે ગામમાં કોઈ પણ જાતના ગેરો, મરજી વિગેરે

અગનુદણા દુધ, દહી અને ઘી સાકર મુદાય.
નારાઈ, ઠકુ લઈ ચોખા મીઠું ધાર,
માગી પણ આગે ધરી, શીરણ કપૂર ઉજામ,
રૂપાનાણું મેળાની કુવ ધૂપ મનોહાર,
એ પૈસા પણ મૂકીને ચદરનો રોજાન.
તોરણ પખો ફેરની અગ્નિ દીપક ધાર,
ફાનમ પણ આધે લઈ, જાન કરો મનોહાર,
એમ ચોનીમે વસ્તુવી, જે કરો જિનસનાત,
પામો શુભ સમારના, રજાને વાહિત આશા.

સ્નાત્રપૂજનો પ્રાથમિક નિધિ

(૧) સ્નાન બાણાવત્રા ક્રમ્બતા સ્નાનીઆએને નિર્જીવ શ્રુતિ ઉપર સ્નાન કરી ૧૬ વસ્ત્ર ધારણ કરવા ઉત્તરાસન કરી અષ્ટપદ શુભકોશ બાધી કાળમા કેવરુ તિલક કરવું

(૨) ઉપર જણાવેલ સ્નાત્રમાં ઉપરોક્તી તમામ ઉપકરણો એકત્ર કરવા-કરનારા

(૩) ત્રણ મ ને બદને ચડના ઉતરના ત્રણ બાજેઠ ઉપરાઉપર મૂકી તેના ઉપર આરે પાચે નાગાઢી બાધેનું સિદ્ધાસન સ્થાપવું, મિદાસન ઉપર ચદરો ને તોગળુ બાધવા

(૪) નીચેના બાજેઠ ઉતર વચમાં કેશરનો સાથીઓ કરી તે ઉપર ચોખા પૂરિને-મૂળને નાગાઢી વીટી શીરણ મૂકવું

(૫) સિદ્ધાસનમાં ચાળમાં કે રમગીના સાથીઓ કરી તે ઉપર રૂપાનાણું સોપારી અને અગત (ચોખા) મૂકી તે ઉપર પ્રમુછને-ધાતુના પથ્થરીથીના પ્રતિમાજીને નજુ નવકાર ગાળી લાવવા અને નજુ નવકાર ચપ્પી સિદ્ધાસનમાં પધરાવવા તેમજ આગળ સાથીઓ કરી તે ઉપર શ્રી

(૬) પ્રભુની જમણી બાજુએ પ્રતિમાની નાચિમથી હાથે વીંતી દિવા (શાનમ) મૂકશે અને ડાબી બાજુએ ધૂપચાતુ મૂકવું

(૭) દરેક સ્નાત્રીઆઓએ જમણે હાથે ત્રણ વલવથી નાકા-હાંથી બાધવી.

(૮) પચામૃત તૈયાર કરી તેનાથી હળા ભરીને નાકાહાંથી નાંધી તેને નીચેના પાટલા ઉપર ચાર સાથીઆ કરી તે ઉપર મૂકવા હળી ઉપર કેસરનો સાથિયો કરવો અને ઉપર અગવૂજીથી ઢાંકી રાખવું

પચામૃત તૈયાર કરવાની રીત—પાણીમાં દૂધ, દહી, ઘી, કેસર ને સામર ભેગવતાં વધુમાં દૂધ નાખવા

(૯) એક રમખીમાં ચોખ્ખા દૂધ અને કેસર મિશ્રિત કુસુમાંજલિ બનાવી રાખવી

(૧૦) સ્નાનપૂર્ણ બાનુ કરના પહેલા ત્રણ નાકાર મળી માન જળનો હળવા હાથમાં ધારણ કરવો

(૧૧) મમળાચરણનો ત્રોટક બોની દુગે મોનતાં પ્રભુજીને જમણે અડે જ રખાન કરી અમનૂજી કરી કેસરથી પૂજા કરવી

(૧૨) સ્નાત્રીઆઓએ પગી હાથ ધૂપથી ધૂપી જમણા હાથમાં કેસરનો ચા નો કરવો પગી કુસુમાંજલિ રમખીમાં લઈ જિભા રહેવું અને અનુક્રમે કુસુમાંજલિના દુગા કે માથા બોલી નનોડઈત્ત કહી હાથ બોલીને પ્રભુજીને જમણે અગૂટે કુસુમાંજલિઓ મૂકવી

(૧૩) કુસુમાંજલિઓ પૂર્ણ થયા પગી સ્નાત્રીઆઓએ ત્રણ પ્રદક્ષિણા (ખમાસમજા) દઈ જગવિતામણીનું ચેન્નવદન કરી, નમસ્કૃત્ત કહી, હાથ જિયા કરી જપ વીસરામ સપૂર્ણ કહેવા,

(૧) સ્નાતકલગ્નિઓ (૧) હાથ ધોઈ, ઘૂંટી, મુખોત્તર બાંધી
કળસ હાથમાં લઈ કળગ્નિઓ નિધિ ચર કરવો (૨) છાપનદિ
કુમારિકાના વર્ણન અસંગે (૧) વાયુથી કરવો કાવાનો અભિનય
કરવો (૨) અધાદકથી પન્થમ્ન નળની હાટિ કરવી (૩) કળસ
ધારણ કરવો (૪) હીપક ધારણ કરવો (૫) કપળ ધારણ કરવું
(૬) આમર નિહવો (૭) પ મો દનાવવો (૮) રંગા કરતા તાપર
ચુ (૩) કૂલના ધર કરવાના અભિનય કરવો નવલ પ્રસંગે જરા
જળા રેણુ અને પુષ્પથી વધાવવા નાટાછીનો દુકડો જમણા
હાથે મૂકી રાખી વાધતાનો અભિનય કરવો (૪) સુયેન મંદનક
વખતે પદ (ધાડી) વગાડવો (૫) મંત્ર કોક મેનેવાની હૃદય
વખતે પૈસો પ્રભુલ ઉપર ચણ વખત ફેરવી જેમા પ્રભુ ૭ પંચસલ
હોય તે યાગમા ચક્રવો (૬) ઉરે સ્નાતકપાક પૂરો થતા પન્થમ્નથી
કરેલા કળગ્નિઓ પૂર્ણ કરવો (૭) શુદ્ધ જળથી પખાવ
કરવો (૮) સક્ષેપમા અદ્યપ્રમદી પૂજા કરવી તેનાં પત્ર બની કાક
તો થાકી કે સોનાના નદમ્ન ચાડવા, જાવના હોય તે
પ્રભુલને આખી આંખી કરવી

પ્રભુ ગીત

પામ્યો પ્રભુનો દરનાર,	ધર્મો દર્શન મુખગર
તણ જમનો આધાર	તુ હી સાર સાર સાર
મુનિ મોમે અપાર	ગિનમદિર મોગર
દીપે આગો મનોહાર	વડુ વાર વાર વાર
પુત્ર વિના આધાર,	ભાગ્યો બનત સાર
હવે કૃપામગર	દયા ધાર ધાર ધાર
કુખ સર્વા અપાર	કરો જલોદિ પાર
તુ હી તારનાર,	કરો માર માર માર
નેત્રિ ભ્રમત મનોહાર,	ખાન્તિ શીખે અપાર
નિમજન નિરામર,	મેઢે તાર તાર તાર

પ પૂ પંડિતવર્ય શ્રી વીરવિજયજી મ કૃત

રનાત્રપૂજા-સાર્ય

પ્રથમ ભરેલ કળમ લ ને ડિસા રહેતુ —

સગસરાનિમુખાગસમાગ- ગુચિન- ગુણ ત્તમહાગર
ભવિકપઠજ્ઞમોધનાકર પ્રનિહિત પ્રજ્ઞમાભિ જિનેશ્વર ॥૧॥
જગજ્ઞ અગૃહે પમાજ ક તી વખતે આ દુહો બોલવો

॥ શોડા ॥

કુસુમાભરણ ઉનાગીને પખિા ધન્યિ રિવેક ॥

મજજનપીડિ થાપીને, કૃગીએ જળા આભિરેક ॥ ૨ ॥

ભાવાર્થ—ત્રીય કર પરમાત્મા જેવા છંદ સાન્તરસરૂપી અમૃતના
સમુ સમાન અતિ પવિત્ર મુખોરૂપી રનોના જાગર સમાન અને
જા પ નાણીઓરૂપી હૃદયકમળોને સિદ્ધવર કરતામાં સૂર્ય સમાન એવા
થી જિનેશ્વરમજ્જતોને હુ હમેશાં નમરમર કરુ છુ ૧

ભાવાર્થ—જમવતના શરીર ઉપરથી આમત્રા દિરસનાં ચદ્રવેશ
ફૂળે, પદેણુ, પાના વિગેરે ઉનારીને સ્નાન કરાવવાના જાગેડ ઉપર
વિવેકપૂર્વક પંચરાવી જમણા અગૃહે જળવડે પ્રમાણ કરી અમનુષ્ઠ
કરી, કેમરથી પૂજા કરવી પણ રનાત્રીઆઓએ હાથ ધૂપી જમણા
દાઘમાં કેસરને સાથીઓ અથવા ચાંદનો કરેના પછી રાખીમાં
કુસુમાન્જલિ લઈ જમા રંગુ અને અનુદમે કુસુમાન્જલિના દુહા કે
આવા બોલી ઘમોડ્ડેણ કહી કાળ બોલીને પ્રભુને જમણે અગૃહે
અનુદમે સાત કુસુમાન્જલિઓ મૂકવી ૨

॥ ગાથા ॥ આર્યાગીતિ ॥

૧૯

જિનેશ્વરજન્મસમયે મેરુ-સિન્ધુ રચણકા યજ્ઞવગેદિ ॥

દેનાસુરેદિ બેદનિઓ, તે ધન્ના બેદિ નિહોસિ ॥ ૩ ॥

॥ કુસુમાર્જવિ દાળ ॥

નિર્મળ જળકળો ન્હનરાને, વગે અમૂલક અગ ધરાને ॥

કુસુમાર્જવિ મેનો આદિ જિભુ ॥

સિદ્ધદેવપી અગ પખાળી, આનમ નિર્મળ હુ, કુસુમાર્જવિ કુગાજા ॥

॥ ગાથા ॥ આર્યા ગીતિ ॥

મયકુદ્ધથેમાનઈ, કમના, પુરુષગણનાઈ ॥

જગત્પાલનહુવળમમયે, દેના કુસુમાર્જવિ દિંતી ॥ ૫ ॥

ભાવાર્થ—જિનેશ્વર જગતના જન્મસમયે મેરુપર્વત ઉપર પરમાત્માને લઈ જઈ ત્યાં આમગ રત્નોના તથા સોનાના કળસોવડે અમુરકુમારાદિ દેવોએ પરમા માનો અતિરેક કર્યો (હવરાવ્યા) આ મહોત્સવને જે જુએ છે અગર આ મનો પરમા દેવો ભાગ લે છે તેઓના આત્માને ધન્ય છે એમ ખોની પ્રબુના જમણા અગૂંદે કુસુમાર્જવિ મૂકવી ૩

ભાવાર્થ—નિર્મળ જળના કાગસોરડે પરમાત્માને અતિરેક કરી, અમૂલ્ય વસ્ત્રથી પરમાત્માના સરીરે અગનુચ્છુ કરી કુસુમાર્જવિ મૂકવી સિદ્ધસ્વરૂપી ભગવતોનો અતિરેક કરનારી આપણો આત્મા નિર્મળ (પાપ રહિત) યાગ છે અને સરીર પણ કુસુમાર્જવિ યાગ છે ૪

ભાવાર્થ—મયકુદ્ધ (જકુલ) ચપો આવતી કમળ વિગેરે થાય પ્રકારના પ્રુષો જિનેશ્વર જગતના અતિરેક વખતે દેવો ચક્રને છે તેને કુસુમાર્જવિ કહેવાય છે ૫

૧૯

॥ ગાથા ॥ આર્થા ઝીતિ ॥

જસુ પરિમન જન નદિસિ, મહુકર ઝકાર સદરા ગીવા ॥
જિજ્ઞાસવતો નરિ મુક્તિ, સુરનર મુખાજલિ સિદ્ધા ॥ ૯ ॥

॥ કુસુમાજલિ દાગ ॥

પાસ જિજ્ઞેસર જગ જયકાગી, જય થન દૂવ ઉન્ક કર ધારી ॥
કુસુમાજલિ મેનો પાર્થજિજ્ઞા ॥ ૧૦ ॥

॥ દાદા ॥

મુકે કુસુમાજલિ સૂરા, વીરચરણ સુકમાવ ॥

તે કુસુમાજલિ ભવિકના, પાપ દરે નજી કાળ ॥ ૧૧ ॥

॥ કુસુમાજલિ દાગ ॥

નિનિધ કુસુમ વત્તમનિ ગરેરી, જિનચરણ પજીમત કરેરી ॥
કુસુમાજલિ મેનો વીર જિજ્ઞા ॥ ૧૨ ॥

ભાનાર્થ—જેની મુગનિ સુરામના બગથી દેવિદેવના
અમરાઓ ગુજારવ થ દો કરના આરા। બગા થાય છે, તેવી મુગધી
કુસુમાજલિ દેવના અને મનુષ્યો પરમાત્માના ચરણકમલમાં મૂકીને
પોતાના આત્માને શુદ્ધ બનાવે છે અથવા પરમાત્માના ચરણકમલ ઉપર
મૂકી કુસુમાજલિ દેવતાઓને અને મનુષ્યોને ચિત્તપત્ત-મોક્ષ આપે છે ૯

ભાવાર્થ—શ્રી પાર્થનાથ ભગવાન કેરા છે ? મજા જગતમાં
જય કરાવાળા છે તેમને જગના તથા રથગતા (ધૃમિના) ઉત્તમ
ધ્યેન દ્વેને પાણીથી સાફ કરીને દાયમા લઈ કુસુમાજલિ મૂકવી ૧૦

ભાનાર્થ—દેવતાઓ પજુ જે કુસુમાજલિ શ્રી વીરપાતુના સુકમાલ
ચરણકમલમાં મૂકે છે, તે કુસુમાજલિ મૂકવાથી ભવ પ્રાણીઓનાં
ત્રણે કાળના પાપ દર માપ છે ૧૧

ભાનાર્થ—જેટલા માટે આપણે પજુ જુદી જુદી જાતિનાં
ઉત્તમ પુણ્યો લઈને શ્રી વીરપરમાત્માના ચરણકમલમાં નમસ્કાર
કરીને કુસુમાજલિ પધરાવીએ-મૂકીએ ૧૨

ॐ नमः शिवाय

श्री सुमनस्य

श्री गुरुः स्वामी

શ્રી સુભાષિ સ્વામી

श्रीसमस्त स्वाभी

श्री गणेशाय नमः

15552 PHHHSK [6]

॥ अर्चनापीथं अयासी ॥

શ્રી સુપ્રભ સ્વામી

श्री भविष्यस्य

महाविदेह

સ પ્રતિ
વિશ્વરમાન
જિનવીસ

अथवा

श्रीरघुनाथ स्वामी

શ્રી ચંદ્રભાઈ ગાયકવાડ

॥ વસ્તુ ૭૬ ॥

નહવણકાળે, નહવણકાળે, દેનલાળવસમુચ્ચિય, કુસુમાજ્ઞિ
તહિ, સઠવિય, પમવત નિસિ પરિમન મુમધિય, નિષ્ક
પયકમને નિનડી નિઘહુ વચ નામનતો, અનત ચડિવીસ
જિન, વામવમનિય અમેમ, આ કુસુમાજ્ઞિ મુહુરો, ચડિ
નિહ સઘ વિરોધ, કુસુમાજ્ઞિ મેનો ચડિનીમ નિષ્ક દા ॥ ૧૩ ॥

॥ કુસુમાજ્ઞિ દાળ ॥

અનત ચડિનીશી જિનજી લુહાર, વર્તમાન ચડિવીગી સહાર ॥
કુસુમાજ્ઞિ મેનો ચીરીસ નિષ્ક દા ॥ ૧૪ ॥

॥ દોહા ॥

મહાવિરોધે સપ્રિય, નિહમાન જિન નીશ ॥

સાજિ ભરે તે પૂજિયા, કરો સવ સુજીશ ॥ ૧૫ ॥

ભાવાર્થ—મેટુપરત ઉપર પરમાત્માને લઈ જઈ નહવણવી
દેવો અને જ્ઞાને (અમુરકમાસા) એના થઈ દશે દિશાઓમાં જોની
સૌરમ અને સુગંધ પ્રચરી રહી છે તેવા શ્રી જિનેશ્વરના ચરણકમળમાં
કુસુમાજ્ઞિ સ્થાપન કરે છે જેનું નામ નાત્ર વિખાતો નાશ કરે
છે અને અનુરિક્ષ સધને વિદ્યાર કરી મુખ અર્પે છે એવી કુસુમાજ્ઞિ
બોલીએ જિનેશ્વર ભગવતોના ચરણકમળ ઉપર પરાવર્તી—મુકવી ૧૩

ભાવાર્થ—અત્યાર મુધીમાં અનતી બોલીથીઓ થઈ ગઈ છે
તે તમામને દુ નમરકાર કરુ છુ પ્રિયે વનમાન બોલીથીનુ રમરણ
કરીને બોલીને તીર્થકેના નામની કુસુમાજ્ઞિ મુકવી ૧૪

ભાવાર્થ—મહાવિરોધ ક્ષેત્રમાં અત્યારે (વર્તમાનકાળે) વીસ
તીર્થકેના વિચરે છે તેમની સપૂર્ણ ભક્તિપૂર્વક પૂજા કરુ છુ
તેભમવત અનુરિક્ષ શ્રી સધને કલ્યાણ કરનારા થાએ ૧૫

॥ કુમુમાલિકા ઠાળ ॥

અપહર મરવિ ગીત ઉચ્ચારા, શ્રી શુભ-રીર-વિજય જયકારા ॥
કુમુમાલિકા મેલો સર્વ જિજ્ઞાસા ॥ ૧૬ ॥

(ઉપર પ્રમાણે કુમુમાલિકાની પૂજાર્પિણિ અપૂર્ણ)

૫૭ી સ્વામીઆ ત્રણ ખમામમણુ અને છ દુહા મોક્ષવાપૂર્વક
ત્રણ પ્રદક્ષિણા કરી જગચિતામગીનુ ચૈત્યવદન-જય વીરરાય મુધી કરે

પ્રભુને પ્રદક્ષિણા દેતી વખતે બોલવાના દુહા

કાલ અનાદિથી જીવને, ભવ ભ્રમણુ નહિ પાર,
તે ભ્રમણુ નિવારવા, પ્રદક્ષિણા ત્રણુ વાર. ૧
ભમતીમા ભમતા થકા, ભવભાવકે દૂર જાય,
દર્શન જ્ઞાન ચારિત્ર કેપ, પ્રદક્ષિણા ત્રણુ થાય ૨-
ધરણમિ ખમામમણુ ૦,
જન્મ મરણુના ભય દળે, સીએ જો દર્શન કાજ
રત્નત્રય પ્રાપ્તિ લાણી, દર્શન કેમે જિતરાજ. ૩
જ્ઞાન વધુ મ સારમા, જ્ઞાન પરમ સુખ હેત,
જ્ઞાન વિતા જગ જીવડા, ન લહે તત્ત્વ સ કેત ૪
ધરણમિ ખમામમણુ ૦

ભાવાર્થ—જેની આગળ આસરાઓની એળી એકડી થઈને
ગીતગાનપૂર્વક સ્નાનમદો સન કર છે તેની રીર સર્વ જિતેશ્વરને
કુમુમાલિકા મુઠવી આ સ્નાનના કર્તા પદ્ધિ ગી વીરવિજયજી
મદારાજ, જયતે કરવાવાળા છે ૧૬

ચય તે મચય કર્મનો, રિઆ કરે વલી જોહ,
ચારિત્ર નિયુક્તિએ કરુ, વદો તે ગુણુજોહ ૫
દર્શન જ્ઞાન ચારિત્ર એ, રત્નત્રયી નિરધાર
મણુ પ્રશ્નિણુ તે કારણે, ભવ દુખ ભજનહાર ૬
ધમ્મહામિ ખમામમણો ૭

જગચિતામણિ ચૈત્યવદનનો મૂળ પાડ નીચે પ્રમાણે

ધમ્મહાકારેણુ સદ્વિસહ ભગવન્ ચૈત્યવદન કરુ ? ધમ્મ
એમ કહી

જગચિતામણિ જગનાહ, જગગુરુ જગરખખણુ, જગ
બંધવ, જગમધ્યવાહ, જગભાવવિઅખખણુ, અઠ્ઠાવય સઠ
વિઅગુવ ઠમ્મકુવિભામણુ, અહવિસંધિ જિણુવર જયતુ,
અપ્પહિંસયસાસણુ ॥ ૧ ॥

ઠમ્મભૂમિહિ ઠમ્મભૂમિહિ પદમ મધયણી, ઉક્કોસથ
સત્તરિમય, ગિનવરાણુ નિહંત લબ્ધભઈ, નવકોટિહિ ઠેવ
લિણુ, કોટિસહસ્સ નવ સાહુ ગમ્મભઈ, મપઈ જિણુવર
વીમમુણ્ણી, બિહુ કોટિહિ વરનાણુ સમણુહ કોટીમહસ્સ
દુઅ, યુણ્ણિજાઈ નિચ્ચ વિહારી ॥ ૨ ॥

જયઉ મામિય જયઉ સામિય રિસહ સ તુણિ
ઉર્નિજત-પદુ નેમિજિણુ, જયઉ વીર સ્વચ્છરિમહણુ ભરુ
અચ્છહિ મુણિમુ વય, મુહરિપાસ દુહ-દુરિઅખહણુ,
અવરવિદેહિ તિત્થયરા, ચિહુ દિત્તિ વિદિસિ જિ ઠેવિ,
તિઆણુગય મપઈઅ, વદુ જિણુ મળે વિ ॥ ૩ ॥

સત્તાણવધ સહસ્ત્રા, લખ્ખા છપ્પન અઠ્ઠકોડિઓ,
બત્તિસય બાસિઆઈ, તિઅવોએ એમએ વ દે ॥ ૪ ॥

પનગ્ગ કોડિસયાઈ, કોડિબાયાલ લખ્ખ અડવન્ના,
છત્તીસ સહસ અસિ આઈ, સામય જિબાઈ પણુમામિ ॥ ૫ ॥

જ કિંચિ નામતિથ, મગ્ગે પાયાલિ માણુસે લોએ,
જાઈ જિણુજિબાઈ, તાઈ સ વાઈ વદામિ

પછી જે ક્ષાય જોડીને—

નમુધુણુ અહિંતાણુ ભગવતાણુ, આઈગિરાણુ,
તિથયરાણુ, સયસણુદ્ધાણુ, પુરિમુત્તમાણુ, પુરિસસીહાણુ,
પુરિસવરપુરિઆણુ, પુરિસવગ્ગધ્ધચિણુ, લોગુત્તમાણુ,
લોગનાહાણુ, લોગહિઆણુ, લોગપઈવાણુ, લોગપન્ને
અગ્ગાણુ, અભયદયાણુ, અપ્પહયાણુ, મઅદયાણુ, અરણુ
દયાણુ, જોહિદયાણુ, ધમ્મદયાણુ, ધમ્મદેમયાણુ,
ધમ્મનાયગાણુ, ધમ્મમાગ્હીણુ, ધમ્મવગ્ગાઉત્તયક્કવટ્ટીણુ,
અપહિંચવગ્ગાણુદમખરાણુ, વિઅદ્દહિમાણુ

જિણુણુ ભવયાણુ, તિન્નાણુ તારયાણુ, જુદ્ધાણુ
જોહયાણુ, મુત્તાણુ મોઅગાણુ, સ વન્નૂણુ સન્વહરિસીણુ,
સિવ-મયવ-મુઅમણુ ત- મખ્ખય - મ વાખાહ - મપુણુરા
વિત્તિ-સિદ્ધિગઈ નામધેય ઠાણુ સપત્તાણુ, નમો જિણુણુ,
જિઅભયાણુ

જેઅ અઈઆ સિદ્ધા, જેઅ ભવિસતિજાગએ ઠાલે,
સ પઈઅ વટ્ટમાણુ, સન્વે તિવિહેણુ વદામિ

નવતિ ચેઈઆઈ, ઉડેજી અહે અતિરિ ચલોએ અ,
સગ્વાઈ તાઈ વદે, ઈહ સતો ત થમ તાઈ

ઈજામિ ખમામમલો, વદિઉ વાવણિજીએ, નિસીહિ
આએ મત્યએણ વદામિ

જાવત કે વિ સાહુ, ભરહેરવય મજાનિદેહે અ,
મ મેમિ તેમિ પણુએ, તિવિહિણ તિદ જિરયાણ

નમોડહંતનિદાચાર્યોપાધ્યાયમર્વસાધુભ્ય ।

ઉવસગ્ગકુર પાસ, પાન વદામિ કમ્મધણુમુદ્ધ,
વિસહર-વિમનિન્નાસ, મગલ ક'લાણુ આવામ ॥ ૧ ॥

વિમહર કુલિગમત, કઠે ઘાએઈ એ મયા મણુએ,
તિરસ ગહ રોગમાગી, દુક જરા જતિ ઉવસામ ॥ ૨ ॥

ચિકુડે હરે મતો, તુજ્જપલામો વિ જહુ-વો હોઈ,
નરતિરિએસુ વિ છવા, પાવનિ ન દુખખદોગમ્ય ॥ ૩ ॥

તુહ મમ્મતે લહ, ચિતામણી કમ્પપાય વખ્ખહિએ,
પાવતિ અવિગ્ધેણ, છના અયરામર ઠાણ ॥ ૪ ॥

ઈઅ સથુએ મહાયમ, ભત્તિમ્મગ્ગનિજ્જરેણ હિયએણ,
તા દેવ દિગ્ગજ બોલિ, ભને ભને પાસવિણયદ ॥ ૫ ॥

પછી લલાટ સુધી જે હાય બેડી

જય વીયરાય જગગુરુ, હોઉ મમ તુહ પલાવએ ભયવ,
ભવનિગેએ મગ્ગાણુસાગ્ગિયા ઇંદુકલસિદ્ધિ ૧

લોગવિદ્યુદ્યાઓ, શુદ્ધવૃષ્ટિ પરમકરણ ચ,
 સુદ્ધગુણો તત્ત્વવૃષ્ટિ-સેવણા આલવમખડા ૨
 (હાથ નીચા ઉતારી નામિકા સુધી રાખવા)
 ચારિત્ર્યજીવિ નિયાત-અધણ વીધનય તુલ્ય મમએ,
 તહવિ મમ દુઃખજ મેવા, ભરે ભરે તુલ્ય ચલણાણ ૩
 કુખખખખઓ કમખખખઓ, સમાહિતમણુ ગ યોદ્ધિલાલો અ,
 સપત્તનઠ મહએમ, તુલ્ય નાલ્ય પલામકરોણુ ૪
 સર્વમગલ માગમ, મર્વકમયાણુ કારણુ,
 પ્રધાન સર્વધર્માણુ, જોન જ્યનિ શાસનમૂ ૫

૫મી હાથ પૂપી, મુખકોણ બાધી હાથમાં કમલ લઈ, ઊભા
 રહીને નીચેનો કમલ કાઢો

કળંગ દોહડા

સયય જિજ્ઞેસર પાય નમિ, કલ્યાણક નિધિ તાસ ॥
 વર્ણનના મુલતા ધમ, સઘની પૂજે આશ ॥ ૧ ॥

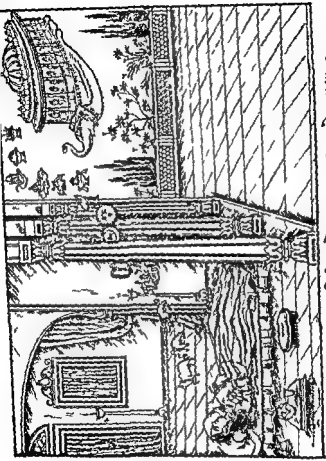
હાજી

સમકિત ગુણડાણે પરિભ્રમ્યા, વળી નનવન સયમમુખ રમ્યા ॥
 વીશ ન્ધાનક નિધએ તપ કરી, એસી બાનન્યા નિધમા ધરી ૧
 જો હોમે મુજ રાકિત કરી, સવિ છન કરે શાસનરસી ॥

સાનાર્થ—સ્વ જિજ્ઞેસરના ચરણકમનમા નમસ્કાર કરીને
 તેમના કલાણકનો નિધિ હું કરું છું તે કલ્યાણકની નિધિનું વર્ણન
 કરતા અને સાંભળતા સમગ્ર સઘની આગા પરિપૂર્ણ થાય છે ૧

સાનાર્થ—તીર્થ કર ભક્તવ્રતા પ્રથમ પૂર્વભવમાં સમ્પૂર્ણ પ્રાપ્ત
 કરી અનુક્રમે ચારિત્રને અગ્રીકાર કરી વિવિધૂર્ક વીધ રથાનક
 તપનું આરાધન કરી નીચે પ્રમાણે મનમાં બાવવાને ધારણુ કરે છે ૨

ઉત્તરતા આકાશથી દે, પેમતા વદન પ્રભાસિ, વાલા ૨
 માતા મુખન લહી ભગીયા દે, અવધિ બુવે મુરરાજ, વાલા ૨
 ગામત્તવ પડી વદીયા દે, ભગી ઉદર જિનમત્તવ વા ૨

શુચિરસ દવને નિહા આપતા, તીર્થ કર નામ નિકાચતા ૨
 સંગથી સવમ આચરી, વચમા એક દેવનો ભવ કરી ॥
 વ્યથી પનર દેવે અનરે, મધ્યખડે પણ નાજી કુને ૩
 પદરાથી કુખે ગુપ્તનીચા, જેમ માનસરોવર હમને ॥
 મુખશ્યાએ નજી રેવે, ઊનતા થઈ મુખન રેવે ૪

દાળ અપ્પની

પદેને ગજર દીગ, બીજે વૃત્ત ૫/કો ॥
 ત્રીઠે કેસરીસિદ્ધ, ચાલે લક્ષ્મી અમિદ્ધ ॥ ૧ ॥
 પાચમી કૂચની માગ, હડકે ચદ્ર રિમાય ॥
 નરિ રાનો પાજ મોગ, પૂન્ય કરા નલિ ઊગે ૨ ॥

જેને માસમા આવા પ્રકારની ચક્રિ દોષ તે કરેક જીવેને
 પીતરામ શાસ્ત્રના શી બનાવી દડે આવી નિમળ ભવના ભાવના
 તીર્થ કર નામ નિકાચિત કરે છે એવી રીતે પ્રેમપૂરક સમયને
 મદલુ કરી, આપુખ પૂજી કરી વચમા દેવનો એક ભવ કરે છે તે
 દેવના ભવમાથી ચરી પદર કમજૂમિ જેવના મધ્યખડા કાઈ પણ
 રાત્રીકુળને વિશે મમ પજે ઉત્પન્ન થાય છે તે સમયે કેવા શીમે
 છે જેમ માનસરોવરમાં વિચરતા હસ શીમે છે તેમ પરમાત્માને
 જીવ પણ માનાનાં મમને વિશે શીલી રજો છે જે વખતે તીર્થ કર
 ભવત માનાની કૃષીમાં મમ પજે ઉત્પન્ન થાય છે તે રાત્રીએ
 મુખશ્યામાં સુતેના માતાજી તીમે જણાવેલા ચૈ. સ્વપ્નને લુએ છે ૬-૪

સાત્ત્વર્થ—તે ચૈદ સ્વપ્નની અદર પરમાત્માની માતા શ્રેષ્ઠ
 દાથી બીજે દેગધમાન બગ, ત્રીજે કેસરીસિદ્ધ ચોથી શામાવમાન
 એવી લક્ષ્મીને ને પાચમા સ્વપ્નને વિશે કૂચની માગા લુએ છે
 હડકાં મનોહર ચ.મા સ્થનમાં લાલ સ્પર્શ, આકમા સ્વપ્નમાં
 મોગી ધન, નવમામા સપૂજા લગેના કમલ

દશમે પદ સરોવર, અગિયારમે રતનાકર ॥
 જીનનનિમાન રત્નગણ, અગ્નિશિખા ધૂમનર્ત ૩ ॥
 સન્ન લહી જમ રાયને લાસે, રાજ્ય અર્થ પ્રકાશે ॥
 પુનતીર્થ કર નિજીન નમરો, સકળ મનોરથ ફળશે ૪ ॥

વસ્તુ છઠ

અનધિનાણે અનધિનાણે, ઉપના જિનરાજ, જગત જસ
 પરમાણ્યા નિસ્તર્થા નિશ્ચયુ મુખકાન્ મિથ્યાત્વતારા
 નિર્મલા ધર્મ ઉપ પરલાત મુરે, માતા પપ્પ આન દિયા,
 જગતિ વર્મ વિધાન, જાણતી જગતિવક સમો-
 હોમે પુનમધાન ॥ ૧ ॥

દશમામા કમળયુક્ત સરોવર, અગિયારમાર્મ કીરસમુ,
 બારમામા નિમાન (જે હવ નરમનાથી આ થો હોય તેની માતા
 જીવન જીવે છે અને જે હવ દેવનોકમાંથી આવ્યો હોય તેની
 માતા નિમાન જીવે છે) તેરમા સ્વમમા રત્નનો નમનો અને ચૌદમા
 સ્વમમા ધુમાગ નિનાનો દેહાધમાન અગ્નિ જીવે છે ૧ થી ૪

ભાનાર્થ—૨૨ પરમાત્માને જ મતાની માટે નથુ જાન
 (મતિ, વૃત્ત, અધિ) હોય છે જેના પરમાણુ આખા નિશ્ચના જીવોને
 મુખ કરનારા હોય છે તે વખતે મિથ્યાત્વરૂપી તારાઓ ઝાખા પડી
 જાય ૭ ધર્મના ઉપરૂપી પ્રમાતકાગ ચલાથી માતા પપ્પ આન દિન
 થઈને જમન થાય છે અને ધર્મની કિયાઓ કહે છે તેમજ મનમાં
 એમ વિગાડે છે કે નજુ જમનમા તિનકસમાન એવો શ્રેષ્ઠ પુન મારે
 ઉત્પ ન થશે ૧

અવનિ મેઝિયારી, ઉડ્ડેજ અંકે અનિરિ ચલોએ અ,
સન્નાઈ તાઈ વહે, ઇંજ નતો ન થનતારી

ઈન્નામિ અનામમનો, વદિડે અવલિન્નાએ, નિમીલિ
આએ મ થએળ પદામિ.

અવન કે વિ સાડુ, અન્દેરવય મનારિદેડે અ,
અન્નેસિ તેનિ પળઓ, નિવિડેળ નિન્નારિયાળ

નમોડકતમિદ્વાત્રાર્યાપાધ્યાયસર્વગ્રાધુભ્ય ।

ઉવસંગદ- પામ, પામ વદામિ હનધળમુક્ક,
વિમહ-વિસનિન્નામ, મગલ જ્ઞાણ આવાન ॥ ૧ ॥

વિમહ કુવિગમન, કંઠે ધારેઈ એ નયા મળુઓ,
નિમ્મ ગહ મેગમાત્રી, દુકુજરા જનિ ઉવમામ ॥ ૨ ॥

ચિહુડ દરે મતો, તુન્નાપણામો વિ અદુશ્લો હોઈ,
નનિરિએમુ વિ છવા, પાવતિ ન દુખખદોગચ્ચ ॥ ૩ ॥

તુન્ન નમ્મતે હદે, વિનામળી કપ્પપાય વપ્પનહિએ,
પાવતિ અવિચેળ, છવા અયરામઃ કાળ ॥ ૪ ॥

ઈઅ સથુઓ નક્કાયમ, અત્તિખમનિજ્જલરેળ કિયએળ,
તા દેવ દિન્ન જોલિ, ભરે ભરે પાસજિલુચ્ચ ॥ ૫ ॥

પછી લલાટ સુવી જે હાય જોડી

જય વીયરાય જગશુર, હોડે મમ તુન્ન પલાવઓ લયવ,
અવનિન્નેઓ મગ્ગાણુસારિયા ઇંદુશ્ચિદ્ધિ. ૧

લોગવિદ્યુદ્ધર્યાઓ, ગુરુજીભૂષા પઞ્ચકરણ ચ,
 મુકુન્દગુણેગો તત્ત્વયજ્ઞ-સેવણા આભવમખડા ॥
 (હાથ નીચા ઉતારી નામિકા સુધી નાખવા)
 વાનિજ્ય જઈવિ નિયાણુ-બધણુ વીયરાય તુલ્ય સ
 તહવિ મમ હૃદય પેવા, ભરે ભરે તુમ્હ ચલણાણુ
 કુખખખખઓ કમ્ભખખઓ, નમાહિમરણુ ચ બોહિલારે
 સપરજીત મહુએચ, તુલ્ય નાહ પણામકરણેણુ ૪
 સવ મગલ માગ ચ, મર્વાકયાણુ કારણુ,
 પ્રધાન નર્વાધર્માણુ, જૈન જયનિ શાસનમ્ ૫
 પગી હાથ ધૂપી મુખકોશ બાધી હાથમાં કળચ લઈ
 રહીને નીમનો કળચ કહેવો

કેળરા દોહા

સયન ત્રિલોસર પાપ નમિ, કંઠનાણુક નિધિ તાસ ॥
 વર્ણનતા મુખતા થયા, સઘની પૂજે આગ ॥ ૧ ॥

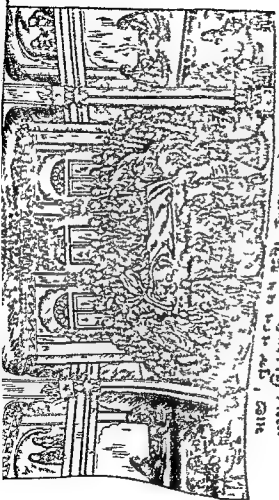
દોહા

સમકિત ગુણકાલે પવિત્રયા, નળી નવર સયમમુખ્ય રમ્યા
 વીશ સ્થાનક નિધએ તપ કરી, એમી ભાનત્યા વિમાધરી
 જો હોને મુજ શકિત હસી, સનિ હન કંઠ શાસનરસી ॥

ભાનાર્થ—સર્વ જિનેશ્વરનાં ચરણુકમનમા નમરકાર કરીને
 તેમના કયાણુઓ નિધિ દુ કંઠ હુ તે કત્યાણુકની વિધિનું વર્ણન
 કરતાં અને સાંભળતાં સમજ સઘની આશા પરિપૂર્ણ થાય છે ॥

ભાનાર્થ—તીર્થ કર ભગવતે પ્રથમ પૂર્વભવમાં સમ્યક્ત્વ પ્રાપ્ત
 કરી અગ્રમે ચારિત્રને અગીકાર કરી વિવિધપૂર્વક વીશ સ્થાનક
 તપનું આરાધન કરી નીચે પ્રમાણે મનમાં ભાવવાને ધારણુ કરે છે ૨

Unhappy wife of 'U the kilt shuffty phoo
Gieing lads that it's no to be at, come

ચક્ષિતામન મોહમપતિ, રચી વૈમાન વિશાળ,
 પ્રભુ જન્મોત્સવ કારણે, આવતા તત્કાળ,
 હવે શકે મુલોપા ખજાને, દેવ દેવી સર્વ મિલાવે

શકેન્દ્ર મહારાજ શકસ્તવ નમુત્યણુ વડે
 દેવ વિમાનમા રહે છતે પ્રભુની સ્તુતિ
 ૪- છે

ચોટક છઠ

તત્ત્વ ચિત્તે હદ મનમા, કોણ અવસર એ જ યો,
 જિન જ મ અવધિનાણે જાણી, હર્ષ આનંદ યો ॥
 મુગ્ધા આદિ ઘટનાદે, ઘોષણા મુખે કરે,
 સુરિ દેવી દેવા જ મ મળેત્સવે, આનંદે મુરગિરિવરે ॥
 (અહીં ઘટ વગાડ્યો)

ઢાળ પૂર્વલી

એમ માલગીજી મુરુત કોડિ આવી મને,
 જ મ મળેત્સવજી કરવા મેઝ ઉપર ચને ॥
 સોદમપતિજી બહુ પરિવાડે આનિયા,
 માય જિનનેજી વાદી પ્રભુને વનારિયા ॥

ભાવાર્થ—તે સમયે જન્મે દ્વિમદ્વારાએ મનમાં ચિત્તવન કરે છે
 કે કયા પ્રસંગને લઈને મારું સિદ્ધાસન કે પાવમાન થયું ?

ભાવાર્થ—આમ અકસ્માત્ સિદ્ધાસન કે પવાનું કારણ દ્વિ
 મદ્વારાજ અવધિતાન વડે જુએ છે ત્યાર પરમાત્માનો જન્મ થયેન
 જાણી ધણે જ આન પામે છે તીર્થે જ ભગવતનો જન્મ થયો
 જાણી તમ જ હરિભૂમમેલી નામના દેવના પામે સુગાના નામનો
 ઘટ વગાડે ॥ અને બધા દેવોને ખબર આપે છે કે—હે દેવો
 તીર્થે જ ભગવતનો જ મ થયેલ છે મારે સર્વ દેવો જ મેત્સવ
 કરવા માટે મેરુપર્વત ઉપર આવજો

ભાવાર્થ—સુગાના નામની ઘટાનો અવાજ સાંભળીને કોણે
 દેવતાઓ એકઠા થાય છે અને ભગવતનો જન્મ મળેત્સવ કરવા
 માટે મેરુપર્વત ઉપર જાય છે ધણી પરિવારથી પરિવરેનો
 સૌપર્ન ઇ. પશુ દેવોકમાંથી ભૂમિતલ ઉપર આવી ને રથને—

(અહીં પ્રભુજીને ચોખ્ખાથી વધાવના)

ત્રોટક

વધાવી બોલે છે રત્ન કૂખ-ધારણી તુજ સુતતણે
હું રાકે ગોહમ નામે કન્યુ, જ મ મહોત્સવ અતિથણે ॥
એમ કહી જિન પ્રતિબિંબ આપી, પચરૂપે પ્રભુ મહી,
દેવ દેવી નામે હર્ષ સાથે, મુરગિગિ આવ્યા વહી ॥

ઢાળ પૂર્વલી

મેરુ ઉપરજી પાકુક વનમે ત્રિહુ દિગે,
શિયા ઉપરજી મિહાસન મન ઉ'નમે,
તિહા બેસીજી મોકે જિન બોળે મર્યા,
હુનિ રેસકજી બીજા તિહા આવી મળ્યા,

તીર્થ કર લગવતનો જ મ ચામ છે ત્યા જાય છે અરે માતા ।
લગવતને નમસ્કાર કરી પ્રભુને વધારે ૩

ભાનાર્થ—વધાવ્યા પછી ઇન્દ્ર મદારાજ પ્રભુની માતાને આ
પ્રમાણે કહ્યું છે કે રત્ન કૂખીને ધારણ કરવાવાળી દેવી, હું સૌધર્મ
દેવનોકનો ગોહમ નામનો જન્મ તમાગ પુનનો જન્મમહોત્સવ
કરવા આવ્યો છું એ પ્રમાણે મહીને જિનેશ્વર લગવતનું બીજું
રૂપ માતાની પાસે જ સ્થાપન કરી પાંચ રૂપે પચમા મારે મદણ
કરી દેવ-દેવિઓના મનુષ્ય સાથે વાજતેમાજતે મેરુપર્વત
ઉપર આવ્યા

ભાનાર્થ—મેરુપર્વત ઉપર પાકુક વનમાં શિયા ઉપર સિદ્ધા
સન ગોકરી તેના પર ઇન્દ્ર મદારાજે મેહાનિ લગવતને પોતાના
બોળામાં ધારણ કર્યા તે વખતે બીજા રેસક ઉત્તે પહોં ત્યાં આગમ
આવી પહોંચ્યા

આ રીતે પ્રભુ સાથે, એક છાં મરે નાથ; બે બાળ્ય સામર નાથ
 બાળ્ય સામર જય લેણી, જય મેરે મરી ઉત્સાંજે.
 પાંચ બાળ્ય સામર રહે

ત્રોત્ક

મધ્યા ચોસડ મુરપતિ તિહા, કરે કાગળ અં જનિના
મગધાદિ જળ તીર્થ ઔચિધિ, ધૂપ વગી બહુ સાનિના
અમ્યુતપતિયે હુકમ કીના, લાસગે દેવા સવે
ખીરજલધિ ગગાનીર લાવે, યૌનિ નિભ મરેા સવે.

ઢાળ (વિવાહકાની દેગી)

મુર સાબળીને સચરિયા, મગ વરે મરીયા,
પદ્મદહ ગગા આવે, નિર્મળ શ્રમ જ્યારે ભગવે,
તીરવ જળ (ફળ) ઔચિધિ લગ વગી ખી સમુદ્રે જાના
જલકળગા બહુલ ભરાવે, કૂંચનેરી ધાવ વાવે.
સિદ્ધામ્ન આમ ધાગી, ધૂપલચ ખી મારી,
સિદ્ધાતે સાખ્યા ગેલ, ઉપાસ વિદ્યે તેલ,
તે દેવા મુરગિધિ આવે, પ્રભુ ધો અમલ ધાવે,
કળશાદિક સાદુ તિહા મેવે, જલે પ્રભુના મુખ ગાવે

સાચાર્થ—ત્યાં આમળ નંદ્યા જે અંક જનિન કળક
બનાવી તેની અં ર મામલ નિર્મળ જલ તુલના સુધી પાવ
બધાં અનેક પ્રકારનો ખેતી કો ફળો ત્યારે જી અમ્યુ
ખીજા દેવાને જિનેશ્વર ભગવતના જલે સદમા ગગા નિર્મ
પાણી જલગીથી લાવવા આવેશ મુ

આચાર્થ—અમ્યુતેકના કળક

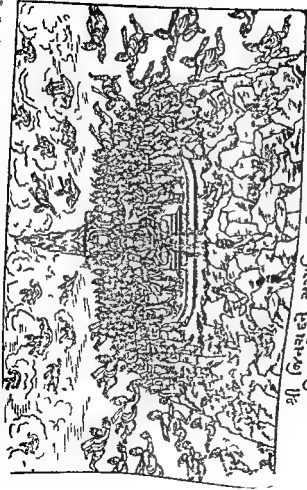

ઢાળ (રાગ ધનાશ્રી)

આતમભક્તિ મન્યા કેઈ દેવા, કેતા મિતતુ બાઈ
નારી પ્રેર્યા વગી નિજ કલવ, ધર્મી ધર્મ સખાઈ,
જેઈસિ બીતર ભુવનપતિના, વૈમાનિક સુર આવે,
અમ્યુતપતિ દુઃખે ધરી કળગા, અગ્નિહાને નવરાવે ॥ ૧ ॥
અડગતિ કળગા પ્રયેકે, આડઆડ નહમ પ્રમાણો,
બડસકું મહમ હુવા અભિરેકે, અગીસે ગુણા કરી જાણો,
માડ લાખ ઉપર એક ઢોડી, કળગાના અધિગાર,
ખાસં ઇંદનાગા નિકા ખામં, લોડપાલના ચાર ॥ ૨ ॥

બીધિઓ પુ પચમેરી ઢાળ ધૂપવાળા રક્ષાગીઓ વિગેરે વખુઓ
સિદ્ધાંતમાં કહ્યું છે તે પ્રમાણે એકત્ર કરીને મેદુપર્વત ઉપર
આબ્યા અને પ્રભુના દર્શન કરીને બધું જ આનંદ પામ્યા
પોતાની સાથે લાવેના જળકળયા વિગેરે સમગ્ર વસ્તુઓ તે રથાને
મૂકીને ધગા જ આનંદ સહિત પ્રભુના ગુણગાન કરવા લાગ્યા

સાનાર્થ—કેટલાક દેવાને પ્રભુ ઉપર ભક્તિ હોવાથી કેટલાક
મિત્રોની પ્રેરણાથી જેનીકે સ્ત્રીના કથનથી જેનાકે આપણો કુલ
ધર્મ છે એમ વિચારીને જેનાકે ધર્મમિત્રોની સૂચનાથી શ્રી જિનેશ્વર
ભગવતના આ સ્નાન મનોત્સવમાં આવે છે તેમજ ભુવનપતિ,
બીતર જ્યોતિર્ન અને વૈમાનિક એ ચારે નિકાયના દેવા પણ ત્યાં
આગમ આવે છે ત્યારપછી અમ્યુતેન્દ્રના કુકમથી જળપૂર્ણ કળસીવડે
પ્રભુને સ્નાન કરાવે છે તે કળસીઓ આઠ પ્રકારના હોય છે અને તે
રેક પ્રકારના આઠ આઠ હજાર હોય છે એને કુલ ૬૪૦૦૦ કળસીઓ
હોય અને તેને અગીઓની સખ્યા વડે ગુણાથી એક કરોડ અને
સાઠ લાખ કળસી વડે પરમાત્માને સ્નાનાભિષેક કરવામાં આવે છે ૧-૨

શ્રી જિનરાદને સુરપતિ, સર્વિ નંદવરાહતા એ,
 નિજ નિજ જન્મ સુક્રતારથ ભાવતાએ
 ઇલિં પડે ભાગિ ઉદાર, મુદે પૂજા વિવિધ પ્રકાર

ચંદ્રની પકિત હાસક, હાસક, રવિચંદ્રી નરવોડો,
 સુરધાનક સુરકેરો એક જ, આમાનિકનો એકો,
 સોહમપતિ ઇશાનપતિની, ઇદ્રાણીના નોગ,
 અમુરની દશ ઇદ્રાણી નાગની, બાર કંઠે કંઠોલ ॥ ૩ ॥
 જ્યોતિષ વ્યતર ઇદ્રની ચક્ર ચક્ર, પર્વદા ત્રણનો એકો,
 કટકપતિ અગસ્ત્યકેરો, એક એક મુવિરેકો,
 પરમુ લુ મુરનો એક છેલો, એ બીને અભિરેકો,
 ઇશાન હંક કહે મુજ આપો, પ્રભુને રાજ અનિરેકો ॥ ૪ ॥
 તથ તથ યોજે કવી અરિહાને, નોહમપતિ નનરગો,
 વૃક્ષહરુપ કરી શુભ જગે ભરી, નંબલુ કરે પ્રભુ અગો,
 પુષ્પાકિ પૂછને હાટે, કરી કેશવ નગરાવે
 મગળદીરો આરતી કરતા, મુરવં જયજય જોલે ॥ ૫ ॥

અગો તે કયા કયા તે સખાધી કહે જે બાસક હંદના બાસક
 આર સોહપાસના આર ચંદ્રની હાસક પકિતના અસક, સુપ પકિતના
 હાસક, એક સુરુનો એક સામાનિક દેવનો સૌધમ હંદ અને ઇશા
 નેદની હંદાણીના એક અમુરની હંદાણીના દશ નંદેદની ઇદ્રાણીના
 બાર આર જ્યોતિષી હંદના આર વ્યતરેદના નજુ પર્વદાનો એક
 એક કટકપતિ એક અગસ્ત્યકેરો, એક પરમુરમુ દેવનો-આ પ્રભાણે
 અદીસ અભિરેક નળજવા તમારપણી ઇશાનેદ સૌધર્મ હંદે કહે
 ૩-મને થાડીવાર પ્રભુને (માસ) જોલે બેસાડવા માટે આપો આ
 પ્રભાણે તેની માગણીયા તેના જોણાયા પ્રભુજને બેસાડી પોતે
 જામલુ રૂપ કરી, સિતપ્રભાં જળ ભરી તે વડે પ્રભુજને અભિાક
 કરે છે અને રસરથી પૂજા કરી પુષ્પો ચગાડી, આરતી મગળદીરો
 ઉનારીને દેવતાઓ જયજય શબ્દ બોલે છે કથી ૫

ભેરી ભુગળ તાલ જાળવન, વળિયા જિનકર ધારી,
 જનનીધર માતાને સોપી, એવીપરે વચન ઉચ્ચારી,
 પુત્ર તમારો સ્વામી હમારો, અમ સેવક આધાર,
 પચધાવી રક્ષાદિક યાપી, પ્રભુ એવાવણુહાર ॥ ૬ ॥
 બત્રીસ કોડી ઠનક મધિ માણેક, વસની વૃષ્ટિ કરાવે,
 પૂરણ હર્ષ કરેવા કારણ, દ્વીપ નદીસર જાવે,
 કરીય અકુલ ઉમવ દેવા, નિજનિજ કંપ સધાવે,
 દીક્ષા કેવળને અભિવાદે, નિત નિત જિનગુણુ ગાવે ॥ ૭ ॥

ભાવાર્થ—ત્યારપછી ભગવતને હાથમાં ધામણુ કરી ભેરી ભુગળ
 (સરણાર્થ) વિગેરે વાળિત્રના અવાજ સાથે વાજતોગાજતે માતા પાસે
 સર્પ નર્પ પુત્રને સોપી આ પ્રમાણે બોલે છે

હે માતા ! આ તમારો તો પુત્ર છે પણ અમારો તો સ્વામી
 છે અને તેમના સેવક છીએ અમે સેવકને આધાર પણ તેમનો જ
 છે ! આવી રીતે પરમાત્માની સ્તુતિ કરીને તેમને રખાડવા તેમજ
 આનંદ કરાવવા પાંચ ધાવમાતા મોકે છે એ વખતે પરમાત્માના
 પુ મખગથી આકર્ષાઈને નિર્વૈકલ્યનાક દેવતાઓ પરમાત્માના ધરમાં
 બત્રીસ કોડ સોનેલા, મધિ માણેક વસ વિગેરેની વૃષ્ટિ કરે છે
 ત્યારબાદ તમામ દેવતાઓ પોતાનો હર્ષ પૂરો કરવા માટે નદીધરદ્વીપે
 જાય છે ત્યાં આત્મજ અષ્ટાન્દિકા મહોત્સવ કરે છે અષ્ટાન્દિકા
 મહોત્સવ કરીને સર્વ દેવા પેનપોતાના દેવતોકમાં જાય છે પ્રભુના
 દીક્ષા કેવાણુક કેવળજ્ઞાન કલ્યાણુક વિગેરે કલ્યાણુકોના દિવસોમાં
 દેવતાઓ તીર્થ કરેના ગુણુગાન ગાય છે ૬-૭

તપઃ૨૦ ઈસર મિહમૂડીસર-કેરા શિખ વડે,
 સત્યવિજય પન્નાસનલે પદ, કપૂરવિજય ગણીરા,
 ભોમવિજય નમ મુ રસવિજયના, શ્રી મુક્તાવજય સવાયા,
 રેન વીરવિજય તમ ગિયે, જિન જન્મ મહેા નવ ગાયા ॥૮॥
 ઉકૂટા એકસો ને સિતેર, સમ્રતિ વીચરે વીમ,
 અલીન અનામન ઠોગે અનતા, તીર્થે ન જમદીમ,
 સાધારણ એ મગશ ને ૧૧વે, શ્રી મુક્ત-વીર સવાઈ,
 મગશલીલા મુખસર પાને, ઘર ઘર હાઈ વધાઈ ॥ ૯ ॥

આ રનામૂળના કાંતો મોખુ છે તે કહે છે તપઃ૨૦માં મહાનુ
 ભાઈ શ્રી વિજયસિદ્ધસીખરના મેળા શિખ શ્રી સત્યવિજય
 નાથ તેમના શિખ મળીર આશ્વવજા કપૂરવિજયના મનાયજ
 મને ખોમાવિજય નામના શિખ થયા તેમના શિખ જલવિજય તેને
 મવિજય નામના શિખ થયા, તેમના શિખ પહિન શ્રી વીરવિજયના
 શાગજ કહે છે કે-તેમની કુપાથી મે આ જિનેશના જન્મમહેાત્સવની
 પદા કરી છે વધે રમાં વધારે આપીને વીણીમાં ઉકૂટા કાઢે એવી
 મને જાણ મળીને ૧૭ તીર્થે કહે વિચરના રે મ ૮ વર્તમાનકાલે
 ૩૬ તીર્થ કહે મહાવિદે છેવળા વિચરે છે જ્ઞાનગમ્ય અનતા
 શિવે કહે ચર્ચ થયા અને કવિશ્વમ્ભગમાં અનતા તીર્થ કહે થયે. જે
 દસી આ કાઢને માથે ૮ તે આનંદમગતાનુ થવું સુખ પામે
 કે અને આ સદા જગત્સાર દગેના ઘડે દર્શના વલમળાં થાય છે
 રેનાન ગમામે

વિધિ—અતઃ પૂઠે થર્ગા પચ્ચામ્ભયી જગેવા કાગોવડે અભિષેક
 કરેા પત્રી જગયી પખાલ કરી, અન-સુભા કરી સહેપમાં કે
 નિમારથી અટપારી પૂગ કરી પત્રી કૃષ્ણ મગ્ગના પત્રી હાજુ
 ઉપરી આરવી ઉપરી પત્રી પ્રતિમાજીને આડે પાસે નાખી

સ્નાત્રીઆને પોતાના નવ અંગે કકુના ચાંદલા કરવા પછી પડદે
ઠાઢી નાખી મગજાવેા ઉનારવેા સ્નાત્ર લણ્યાન્યા પછી તરત જ
શ્રી શાન્તિનાથજીનો કળશ લણાવવેા હોય તો આ બધી ક્રિયા
પછી કરવી

એમ કહીને લૂણને પાણીની વાટકીમાં નાખવું, પછી દાયમાં
ધૂપ લઈને ત્રીજી વાર એકત્ર પાણી દાયમાં લઈને આરતી કરતી
ઉતારવું

લૂણ ઉતારવાનો વિધિ

લૂણ ઉતારેા જિનવર અંગે, નિર્ભળ જળધાગ મનરંગે,
જેમ જેમ તા'તડ લૂણ જ કુદે, તેમ તેમ અશુભ કર્મ બધ તુદે ૧

એમ કહીને લૂણ અગ્નિમાં-ધૂપ ધાતામાં નાખવું, પછી ખીલું
લૂણ લેવું

નયન સંસૂષા શ્રી જિનજીના, અણખમરૂપ દયારસ લીના લૂણ ર
રૂન સંસૂષ જિનજીવ દિરે, વાજ્ય લૂણ તે જળમાં પેરે લૂણ ૩
ત્રણ પ્રદક્ષિણા દેઈ જળવારા, જ નખ ખેપ-નીએ લૂણ ઉનારા લૂણ ૪
જે જિન ઉપર દુમણા પ્રાણી, તે એમ થાને લૂણ જ્ય પાણી લૂણ

અગર કુનાગર કુદર મુગ ઘે, ધૂપ કરીએ વિનિષ પ્રબ ઘે

એ ગાથા કહીને અગ્નિ ઉપર ધૂપ પ્રદેપવેા પછી આરતિ
ઉતારવી તેના વિધિ

અષ્ટપ્રકારી પૂજાની મ ક્ષિત ગાથા

નીર અક્ષત કુસુમાજલિ ચંદન, ધૂપ દીપ, ફળ નૈરેઘ વંદન
એળી પ્રમાઝ અષ્ટપ્રકારી કીજે, પૂજા સનાન મહોત્સન લણીજે

૧ આરતી

જય જય આરતિ આજિજિલ ત નાસિરાયા મારદેવીકો ન દા,
પટેલી આ તી પૂજા રીતે, નરસન પામીને લાહેા દીતે ૧
દુમરી આરતી દીનવાળા, ધૂવેન મ પમા જગ અજવાળયા જ-૨
તીસરી આરતી ત્રિજીનનદેરા, સુન્નન્ધદ કરે તોરી મેના જ-૩
ચોથી આરતી ચક્રિગતિ ચૂંચે મનન છિન ફગ રિનમુખ પૂરે જ-૪
પાચમી આરતી પુ ય ઉપાયો મૂળચ દે જિખવ ગુપ્ત ગાયો જ-૫

૨ મ ગળાદીવો

દીવો રે દીવો પ્રભુ મ ગણિક દીવો, આરતિ ઉતારવા બહુ ચિર છવે
સોલહમને ઘેર પર્વ નિાળી, અબર ખેવે અમરાખાળી
દીપાળ લલુ એતો કળ અજવાળી, લારે ભગતિ વિ'ન નિનારી
દીપાળ લલુ એતો કલિકાળે, આરતિ ઉતારી રાગ કુમારપાળે
અમ ઘેર મ ગણિક તુમ ઘેર મ ગણિક મ ગણિક ચતુર્વિંશ સઘને હોજો.

દીવો રે દીવો પ્રભુ મ ગણિક નો

મ ગળ દીવો ઉતાર્યા પડી કળમ બોલવો ॥

એક યાળમા સાથીઓ કરી તે ઉપર પેમો મૂળ, તેને ચાહવો
કરી, ત્રણ પ્રદક્ષિણાથી જળધારા કરી બેલા ધર્મ આરતિ બોલના
બોલતા ઘટાદિકના ખનિ સાથે નાસિકાથી છિને નહિ અને નાભીથી
નીચે નહિ એરી રીતે ત્રણ ત્રણ ઉપર તથા નીચેના આવત પૂર્વક
આરતી ઉતારવી પડી તે પાટના ઉપર મૂળ મ ગળ દીવો તે જ
યાળમા મૂકીને ઉતારનાની તૈયારી કરી તે વખતે કપૂર સગાવીને
મૂકવેા પડી પ્રભુ સામે પડે કરી સ્નાનીઆઓએ પોતાના નવ અંગે
કેથરના ચાંદવા કરવા પડી પડે કાઢી નાખી મ ગળાદીવો ઉતારવો

અરિહત ગણધર નિયમા તીરથ, જેહથી તરીએ તે તીરથ રે
 તીરથપદ ધ્યાનો ગુણ ગાનો, પચરગી રથાગ મિલાવો રે
 આના થાળ ભરી ભરી માતીડ વધાનો ગુણ અનત દિવ લાનો રે
 ભયુ થયુ ને મે પ્રભુ ગુણ ગાયા, રસનાનો રસ લીધો છ

ઉપસર્ગા ક્ષય યાન્તિ, ક્ષિત્તે વિનયન્યય
 મન પ્રમ નનામેનિ, પૂજ્યમાને જિનેશ્વરે
 મર્મિમગનમાગવ્ય, સર્વ કલ્યાણ કારણમ્
 પ્રધાન સર્વધર્માણા, જૈન જયંતિ શાસનમ્

કળશ

એ પ્રભાણે કહીને પછી શાન્તિકામ કરવો તે આ રીતે
 ન્દરાણના જગને પદ નોર્મા જગી લઈ સ્નાત્રીઆએ કળશ હાથમાં
 રાખી એ કળશમાંથી અખ ઉધારાએ કહીમા ધારાવળો પડે તેમ
 કરવું એક નવકાર તથા મોની શાન્તિ બોનનાં પૂરી થતાં સુધી
 અખ ઉધારાએ કળશ કરવો પછી હરિયાનદિયા તરસ ઉતરી
 અ નરથ કી એક ગોમ્સતો કાઢિમ ન મદેસુ નિમમપરા સુધી
 કરવો પછી આખો લોગરસ મ્હેરો પછી મૈત્રવદન કરવું ને સ્તવન —
 કહેવું હેવ—

અરિહત ચાવીમ ક દ્રપૂજિત મિદ્ધ પ્રભુરગી સિદ્ધતા,
 શાસનદીપક સૂરિવરા, છે ઉપાધ્યાયે શોભતા,
 મિદ્ધાત ભણી ભાવાના પથમ પદે વળી મુનિનરા,
 રા ના આનરતા વળી પથ પ્રભુજી મુખકરા
 —પ પૂ શ્રી રામનિગ્ધજી ગણિનર

શ્રી જ્ઞાનવિમળમૂર્તિશ્વરજીવ શ્રી શાંતિનાથજીનો કથન

કાવ્ય—શ્રેય શ્રી જગમ મહાશયુદ્ધના નદીપ્રગેઢાંજીને,
દારિ પુમહાનનૈક બને મતોધુર સિદુર ॥
વિશ્વેશ્વરિમન્ પ્રકમ્પાવમદ્ધિમા સૌભાગ્યભાગ્યેભ્ય.
સ. શ્રી શાંતિજિનેશ્વરોડભિમનદો જ્યાત્ર સુવજ્ય રૂઢિ. ॥ ૧ ॥

ગાંધીપાઠ—અમે જન્મા શાંતિ તાવત્ સકલમ મહાસાગરોદ્ધિભાવી-
શ્વાસના લીલાસમગપિનચિત્તરૂપ. વિશિષ્ટશાંતિને દમકિનપ્રવરતમ.
સાંપ્રત શ્રીમત્ શાંતિજિનજ માભિવેકકરણ્ય ઝીવતે

કાન-જાન વસત આરામ મદરબાન-એ દેશી

શ્રીશાંતિજિનવર સયત મુખકર કલશ જપ્તીએ તાસ : જિમ
ભવિકમનને સર્વ સપતિ બદુત લીમવિવાસ કુન્નામે જનપદ તિલક
સમેવક રઘિયજાઉર સાર જિજિ નવરી કચલુરમણ ધણુર
મુણુજીવ આધાર ॥ ૧ ॥ તિલક રાય રાજે બદુ દિવાજે વિશ્વસેન
નરિદ નિજ પ્રકૃતિ મોજમ તેજ તપનદ માનુષદ દિલ્લે તસ
પણુપખાળી નૃપપદરાપ્તી નામે અવિશ નાર મુખ સેજે સુના ચૌ પેજે,
સુપન સાર ઉતર ॥ ૨ ॥ શ્રીશાંતિજીવ જિન શાંતિજિનેશ્વર દેવ જે
યોગ ક્ષેમ કર જગદિનર નિનમેર વિશ્વમેન નરેસર વચમદોદધિ ચદ
મુખજન કચનવાને રામમુખકદ ॥ ૩ ॥ જે પચમ ચક્રા મે.કમો
જિનરાય, જસ નામે સુના ધૃતિ ઉતર જાવ આવી ઉપન્ના
અમિરાદેવી રૂમે નિજ મુખ ઉતરના ચૌદ મુજા દેખે ॥ ૪ ॥

દુહો—માવારય જેદવા દુસ્યે દ્રવ્ય ભાવથી જેદ ॥

નિજગુણ દાખુ લેસથી, મનિમદે કદુ તેદ ॥ ૧ ॥

દાળ—તેહિજ મામેરી તથા નગાકરે

ઉનાં સિંહ ગજનર ચક્રિધ મમ મ્હત માનુ મોહ મહામ
 તસ સિર દો દિવત ઔરનબુપતિ તતિ સેવિન ચક્રિગતિ અત,
 તિગુ હેતે પ્રથમ ગજ સુપને ગુખ ચક્રિહત ॥ ૧ ॥ સવમમાર વહેડા
 ધારી જપલ કહાવે ભરતે ભારિ મરે ભોરિ મીજ વર વાવે, જસ ઉનાંત
 કંકુ ઉનાંત કંકુ ઉનાંત જોન ૧ વરા સિત અમન મગય મુખ ખીજે
 વૃષભ અવતસ ॥ ૨ ॥ પતીધિક આપકપરિત ભવિવન રાખે એમ્હમદ
 દુહરે સિદ્ધ પરાક્રમ દાખે પરિસદ મજબે ૧ નહિ અસહાય અમીક
 એહવે એ દોખે આપી ધમિ કહં સિદ્ધ ॥ ૩ ॥ દેઈ વારિક દાને
 જિનપદ તરછી લરેશી મુજ આપન દુપણ એકને સજે મિદશે
 જડકટકસગી નિજકજ છડી વાસ કહે લખી એથે સુપને અર્થ—
 વિલાસ ॥ ૪ ॥ નિશુવન શિર ધરશે જસ આજા મુરધામ, નિજમસમર
 મુરબિત જમન હોરથે ઉનાંમ એ પચમ સુદખે છડે સસિધર દેખે,
 નિ'કમક દુ થાઉ તુમ સુન મમવિમેરે ॥ ૫ ॥ કુવનયે મુદ દેને
 શમછદાનપયુકન હવે સપતમે દિનકર મિથ્યાનિમિર વિમુક્ત ભવિમ્મજ
 વિકામે માનુ કહે પુષ્પન, તુમ સુન પરિ અમયો નિત્ય ઉપ
 પમણુત ॥ ૬ ॥ કુળધવજ તુમ નદન ધર્મધ્વજે મોહત સવિ ત્રિશુવન
 મહિ એહીજ એક મદત ધમ અમ સુદખે ભરિકને ભાવ જણાવે,
 હવે નવમે કુ મો સુપને એમ કહાવે ॥ ૭ ॥ જાન દર્શન આરિત ધર્મ
 મહાપ્રાસાદ, તસ સિખર કવશે આતમ નહિ રિખવાદ દસમે પમ
 સરોવર સુકૃત કજપ ઠાવે એ પાવન કરશે જાનાંજનિ મગવ
 બાવે ॥ ૮ ॥ તુમ સુન ગુણગણે ગબીગે મુગુખમહિદો થયો જાણી
 સેવે ખીરમમુ જ મીકે, તેદ કાળી મુજ નીરે દોખ્યો તનુ પરિભોગ
 એકાદ્ય સુદખે માનુ એ વિનતિયોગ ॥ ૯ ॥ વળી ભવનવિમાનાધિપ
 ચક્રિ દેવનિકાય—સેવિન એ દોશે પાસે સુર સમુદાય, આરમે એ જાણે
 તેરમે રમણનો સચિ, ધન કચન દેઈ કરશે નિમડે વાશી ॥ ૧૦ ॥

જ્ઞાનાદિક ગુણમણિ દેશે ભગિને એક વ વરિકાચેરી પૂરવ પડે ગુણગેક
 નિગદમધવચુન ધ્યાનનનમુ અગ્નિ નિગ આતમ નિર્મલ કચન પરિ
 અત્રુઆની ॥ ૧૧ ॥ નિધૂમ અગ્નિ ગમ ભવિ મોનન દરી ગુદ
 ચૌ સમે મુદ્ધે અનુ કર્મ દશે તિદ ચૌ રાગની ઉપર કરી જે
 અદિદાસ તેન ॥ ૧૨ ॥ સપૂરણ ચોનુ ન મડાણુ ॥ ૧૨ ॥ ગુણનશણુ
 લક્ષિત અગ્નિ મુર અ મર ગિનમાન ચૌદેમે મુપન ઉ ૧૨ પણુ ચક્ષી
 માતા કાર્કક તેજે દીણુ, દેખે ગેર્ધ પ વર દોર્ધ વાર ગુણુપીણુ ॥ ૧૩ ॥
 કુમકીરનિયમો કુનોદાર કુલમેર કુમમુરનપાદપ જેદને નહિ ભવદેર,
 કુમમ કણુનીપક છપમ કુમનનોગી નિશુવન જસ ભગને નમતો પ.
 કરનેડી ॥ ૧૪ ॥ વગી દોડી ન એડી કરના ભવન મજ્જર,
 લોકોત્તરચરિતે ધન્ય હોશે અવનાર વની જ્ઞાનવિમનગુણુ જેહના કહેતાં
 પાર ન લહે મુખ કહેના જે દુરગુરુ અવનાર ॥ ૧૫ ॥

ઇતિ શાંતિગિન ચૌ. મુપનાર્થ સ્તવનમ્

સજ્જસિક વિમાનથી તવ ચવીચ ઉપરિ ઉપન બદ્ધમદ
 અદવ કસિયુ સતમિ દિવસ ગુણસપન તદ ગમ સોગ વિયોગ
 વિશ્વર મારી ઇતિ સમત વરસવન મગન કેવિકમના ધરે ધરે
 વિનસત ॥ ૧ ॥ વરચદયોગે ગિદુ તેરમરે વદિ દિને થોડ જમ
 તા મજ્જરપણી દિયાકુમારી કરે મુષકમ તવ ચવિવઆસન
 છંદ મુણિય સવિ હરિ પદનાદે મેલિ મુરવિ સધે મેમમધે રમે
 મજ્જરજોસિ ॥ ૨ ॥

દાન-નાસિનયાધરે નન જનમીયા-એ દેરી

વિશ્વમેનનૃપધરે નન જનમીયાએ

તિડુણુ ભવિયજુ પ્રેમશુ પ્રણમિયાએ

૧ બાદરવા વદિ સાતમ (ગુજરાતી આવણ) ૨ જેઠ વદિ
 લેરસ (ગુજરાતી વૈશાખ)

ગુરુક—પ્રણમિયા ચલિસકિ ઇ, નેઈ ઠવે નેગિરીદ, સુરનદીય
નીર સમીર તિહા ખીરજલનિધિનીર ॥ ૧ ॥ સિદ્ધાસજે મુરરાજ,
તિહા મત્યા દેવ સમાજ સપિ ઔરધિની જાત તિહા સરસ
કમન રિખ્યાત ॥ ૨ ॥

તાલ—વિખ્યાત વિવિધ પરિકર્મનાએ,

તિહા દરખાસ સુરખી વરદમનાએ ॥

ગુરુક—વરદામ માગધનામ, જોડ તીર્થ ઉત્તમ ઠામ તેડનણી માટી
સર્વ, કર ગહે સર્વ સુખવ ॥ ૩ ॥ જાનનાચદન સાર, અભિયોગી
સુર અધિકાર મન ધરી અધિક ન્યાયુ, અવનોક્તા જિનચક ॥ ૪ ॥

તાલ—શ્રી જિનચકો સુરપતિ સરિ ન્દવરવતાએ

નિજ નિજ જનમ સકુનારય લાવનાએ ॥

ગુરુક—લાવતા જનમ પ્રમાણુ અભિરકકવચ મડાણુ માંક
લાખને એક ઠોડી, શત દોષ ને પચાસ જોડી ॥ ૫ ॥ આઠ જાતિના
તે દોષ, ચલિસકિ સદસા જોય ધણિપરિ લાગિ ઉતાર, કરે પૂજા
વિવિધ પ્રકાર ॥ ૬ ॥

તાલ—વિવિધ પ્રકારના કરીય મિથુનારુવાએ

ભરિમ જમ વિમના વિધુનણુ મારુવાએ

ગુરુક—ભૂગાર થાવ ચજેરી, સુપ્રનિષ પ્રમુખ સુનેરી સર્વ
કવચ પરિ મડાણુ તે વિવિધ વસ્તુ પ્રમાણુ ॥ ૭ ॥ આરતિ મગડ
દીપ જિનરાજને સનીપ ભગવતિચરણીમાહિ, અધિકાર એક
ઉર્જહિ ॥ ૮ ॥

તાલ—અધિક જિજ્ઞાસુ દરખા જલ બીજનાએ

નવનર લાંતિયુ લાકિનભર કીજતાએ

ગુરુક—બીજા તાલિયાર ગાજતા મુઝિર મૂઠા મિશીર
તિલકા ક નાસ ચઢિયાસ તાલ કસાય ॥ ૬ ॥ યાજ પજુવ બુગવ
બેગી, ઝંઝરી વિખા નહેગી એક કડ દલખમાર એક કરે મગ
મુઠકાર ॥ ૧૦ ॥

તાન—મુઠકાર ગરજના રવ કરે એ
પાલ દર દર ધુર સુર ધરે એ ॥

ગુરુક—સુર ધરે અનિ બહુમાન તિલકા કરે નવ નવ તાન
વરવિવિધ જાતિ ૭૬ જિનમકિન નુરનુકદ ॥ ૧૧ ॥ યગી કરે
મગસ આઠ એ જળૂપનતિપાઠ ચવગુર્ધમત એમ, મન ધરી
અનિ બહુ પ્રેમ ॥ ૧૨ ॥

તાન—પ્રેમ મ ધાણા પુન્યની સુર સદ્યે
સમકિન પોણા છિટ સતોણા ધમ નકુએ.

ગુરુક—બહુ પ્રેમતુ સુખ એમ ધરે આવીયા નિધિ જેમ
બત્રીય કોડી સુવર્ણ, કરી રૂઢિ રવજુ નિવમ ॥ ૧૩ ॥ જિનમનની
પાસે મેદલી કહે અગાધની કેવિ નહિસરે જિનમેદ કરે મગે જવ
સસનેદ ॥ ૧૪ ॥

તાન—દરે રામ મળાગ્યવ કહે રમજાર કુરો જળ પરમાત
સુર પૂરુએ તુન નયને નિરમી દરમીએ તવ તાન વરવવધ
મગદ ગીન ગાને સંધવ ગાએ રામ બહુ દાને માને હુખીયા ક્રિધા
સકન પૂ ॥ આસ ॥ ૧ ॥ પચવરખી કુસુમ વાસિન બૂમિકા
સદિત વર અગર ચલ ધૂપ ધૂપણા રંગ કુકુમ દિત સિર
મુગ મડન કાને કુકુન દહએ નસર દાર ધમ સમદ બૂખ
બૂનિનામર જગનમનસરિસાર ॥ ૨ ॥ જિનમ મધ્યાણક મટો પે

હુંએ ચોદ જુન ઉઘોત નારખી ચાનર પ્રમુખ સુખિયા સકન મગન
 દોત, દુખ દુરિત ઈન સમિત સધળા જિનરાજ જ મ પ્રતાપ,
 તિએ હોતે શાનિકુમાર ઠવીએ નામ ઇતિ આનાપ ॥ ૭ ॥
 ઇમ શાંતિજિનનો કમલ લખુતા હુંએ મગનમન કયાલકમલ
 કેન કરના સહીએ લીસવિસસ જિનગના કરીએ સહેજે તરીએ
 જનસમુ અપાર શી જાનરિમનસૂરીદ જ પે શી શાંતિજિન
 જમકાર ॥ ૪ ॥

ઈતિ શ્રી શાંતિજિનકવચ

શ્રી શાંતિનાથ પ્રભુનુ ચૈત્યવદન

અચિરાનદન વહીએ મુવર્ણ કાન્તિ મન મોહે મુગ
 લજન પાયે મોહતો, દશન પામી ભરિ હરખાય ॥ ૧ ॥
 દલિયાહિર નયરી શાંતિએ રિશ્વમેન વૃષ મ હાર ચક્રવર્તિ
 પદને જોનવી સવમને સુખકાર ॥ ૨ ॥ જિનચક્રી દો પ
 પાખીતે પામ્યા કેવળ સ્વાર કરુણાસાગર પિટુદ સભારી,
 શરણાગતને તાર ॥ ૩ ॥ શાન્ત મુધાકર મૂર્તિ તોરડી, બનિ
 જીવેને ઉપગારી સુરનરપતિ એવિન સદા હુ પ્રથમુ વાર
 હજારો ॥ ૪ ॥ શાન્તિ જિનદ ધ્યાનથી, સેમ શીક સખ
 મી જાવે નેમિસૂરિ વચન અમૃતથી ખાતિ નિરજનપદ
 ધ્યાવે ॥ ૫ ॥

श्री षष्ठ्याति स्तोत्र

લો લો લબ્યા મૃણ્મત વચન, પ્રસ્તુત સર્મિતદ
 યે યાત્રાયા ત્રિભુવનમુરો-શર્દતા લક્ષ્મિભાજ,
 તેષા શાન્તિ-ર્લવતુ ભનના મર્દદાન્નિભાના-
 દારોચ્યશ્રી-મૃતિમતિઁગીકરેશ-નિધનમહેતુ ૧

मो मो लम्प्यातोका छंद दि लतैरावनविरेद सभावना
 समस्त तीर्थकृतां ज मन्थासनप्रक पानतर भवधिना विद्याय सौधभाषि
 पति सुयोदाधटा न्यानानतरसम्प्रमुसामुकेद्रे सद सभागत्य सविनय
 भर्तृहृत्पारक श्रुत्वा गत्वा कनभग्नि १ विदितम् भाविरेक
 शानिमुद्रधोषयति यथा ततोऽ कृतानुकारमिति कृत्वा महाजनो
 येन गत स यथा छति लम्प्यजनै सद समेत्य स्नात्रपीडे स्नात्र
 विधाय शानिमुद्रधोषयामि तत्पूजया स्नात्रादि भवे सत्वाततरमिति
 कृत्वा कर्षु इत्या निष्कम्पना निष्कम्पना स्नादु

ॐ पुण्याह पुण्याह श्रीमन्ता श्रीमन्ता जगत् त्र्यम्बकम्
सर्वथा सर्वार्थान् विनोक्तृन्नाथा विनाकमहिता विनोक्तृन्नाथा
देविभरा विनोक्तृन्नाथा

ॐ नमो अर्चित सत्त्व अभिनन्दन सुमति पद्मप्रभ
सुपाश्व, यद्रभम सुविधि, शीतल त्रेवास वासुपूज्य, विभन
अनत, धर्म, शांति कथु अर भन्ति, मुनिमुखा, नभि, नेभि
पाश्व, वर्द्धमानाता जिना शांता शांतिभस जनतु स्वाहा

ॐ भुनियो भुनिप्रवरा रिपुविजयदुर्भिक्षमन्त्रेषु दुर्गेभार्गेषु
रक्षन्तु वो नित्य स्वाहा

ॐ इति श्री धूर्ति-भूति-शक्ति-वृद्धि-सुखी-मेधा-
विद्यासाधन-प्रवेश-निवेदने । अथ विद्यासाधनम् ॥

ॐ शक्तिं प्रीतिं - प्रसन्नं - १००१ - ५५ - वन्द्यं - अमृतं - यम-
पुत्रं - ६५ - मन्त्रं - १००१ - ५५ - मन्त्रं - १००१ - ५५ - मन्त्रं - १००१ - ५५ -
मानवी - वैराग्या - अमृतं - १००१ - ५५ - मानवी - मन्त्रं - १००१ - ५५ -
२५५५ वे नित्यं स्वाहा ७

ॐ आचार्योपाध्यायप्रभृतिनातुरं सर्वं श्रीश्रमभुसधस्य
शान्तिर्भवतु पुष्टिर्भवतु पुष्टिर्भवतु ८

ॐ अहमन्मन्त्रं गारुडमुद्रमुद्रपतिगुह्यनेत्ररराष्ट्रमुद्रमुद्रिता
सोनोपपाया मोमयभरदुष्टमुद्रनेत्रासत्रादित्यरक इतिनामोपेना ये
नान्येपि आभनगरमेवनेताइयते सर्वे प्रीयन्तां प्रीयन्तां
अहोर्ध्वं शोभागागा नरभनय १ अवतु स्वाहा ९

ॐ पुनः - भित्त - आत - कवन - सुहृ - स्वजनसन्धी मधुवर्ग
सहिता नित्यं आभोद्यमोऽकारिण्य अरिमं १००१ - ५५ - १००१ - ५५ -
आधु - आधु - अ वक - आधिकाणां शोभाप्रसन्नं व्याधि - १००१ - ५५ -
होमन्त्रयोपसमनाय शान्तिर्भवतु १०

ॐ पुष्टि - पुष्टि - सवि - सविभोग्नोत्सवा सदा प्रादुर्भूतानि
पापानि शान्तिर्भवतु दुरितानि शनः पराक्रमुष्मा अवतु स्वाहा ११

श्रीमते शान्तिनामाय नमः शान्तिनिधायिने
त्रेनेकमरवागशधीय - मुद्राभ्ययिताधये ॥ १॥
शान्ति शान्तिकर श्रीमान् शान्ति विद्यतु मे गुरु
शान्तिरेव सदा तेषां येन शान्तिर्भवे गृहे ॥ २॥
॥ भृष्टरिष्ट - दुष्ट - अकर्मणिदु स्वप्नदुर्निमित्तादि
स पादित्तिनस फन्नाभमदस्य जयति शान्ते ॥ ३ ॥

श्रीसधमजगन्पदराजधिपराजसमिन्नेत्यानाम् ओम्किङ्कपुर
मुष्माधुनाम् व्याहृत्सौ गार्हपत्यं शान्तिम् ॥ ४ ॥ श्रीश्रमभुसधस्य

શાંતિર્ભવતુ શ્રીજ્ઞાપનાં શાંતિર્ભવતુ શ્રીરાગધિપાનાં શાંતિ-
ર્ભવતુ શ્રીરાગસન્નિવેશના શાંતિર્ભવતુ, શ્રીઓઠિકાનાં શાંતિ-
ર્ભવતુ શ્રીપૌરુષધ્યાનાં * શાંતિર્ભવતુ શ્રીપૌરુષનરય શાંતિ
ર્ભવતુ શ્રીઅહનોદરન શાંતિર્ભવતુ ઈં સ્વાહા ઈં સ્વાહા ઈં
શ્રીપાર્શ્વનાથાય સ્વાહા

એ ॥ શાંતિ અનિ ઠા-યાત્રાસ્નાત્રાચરસાનેષુ . શાંતિકનય
ગૃહીત્વા કુકુમ-ચદન-કર્પૂરાગરધૂપવાસકુમ્ભાગ્નિસમેત . સ્નાત્ર
ચતુર્ક્રિયાં શ્રીસધસમેત શુચિશુચિવપુ મુખપલ્લવદનામરણ્યા-
લકૃત પુ'પમાત્રા કઠે કૃત્વા શાંતિમુદ્ધોષપિત્વા શાંતિપાનીય
ખરતકે દાત-્યમિતિ

નૃત્યન્તિ નૃત્ય અણિપુ'પવત સજ્જતિ ગાયન્તિ ચ મન્ત્રાનિ
સ્તોત્રાણિ ગોનાણિ પઠન્તિ મન્ત્રાન્ કલ્યાણમાળે હિ જિનાભિરે ॥

શિવનરતુ સદજગત . પરહિતનિરત્ય ભવન્તુ મૃતગણા
દોષા પ્રયાન્તુ નાશ સર્વં સુખીભવન્તુ શ્રોતા

અઃ તિથ્યયરમાયા સિવાદેવી તુમ્હનયરનિનાસિની

અમ્હ શિવ તુમ્હ શિવ અત્તિવોવસમ મિત ભવતુ સ્વાહા ॥

ઉપસર્ગા. ક્ષય યાન્તિ, છિદ્યતે રિધ્નવર્ધન
મન પ્રસન્નનામેનિ, પૂજ્યમાને જિનેશ્વરે ॥
સર્વમગનમાગય, સર્વકલ્યાણકારણમ્
પ્રવાન સર્વધર્માણા જીન જયતિ શાસનમ્ ॥

૫૪ ૨૦૮ ચિંત ૩૪

શ્રી નેમિનાથપ્રમુખ યને શ્રીકૃષ્ણજનુ

દેવનકુમાન્ત

કિ મત એ રૂપિયા

શ્રી સામાન્ય જિનસ્તવન ૧

સિદ્ધાચળના વાસી જિનને કોડા પ્રજામ-રાગ

માયા જિનવર દેવને મારા ભાવે વદન, મારા
ભાવે વદન, ધાનિ અધાની કર્મે અપાવી, ત્રિધ્યાનિમિર
ફરે હટાવી, પ્રગટાવી કેવળ જ્યોત, મારા ભાવે વદન
માયાં ૧ સમવચરજે જેસી ધર્મપ્રકાશી, લલ્ય છવોને
સુમતિ આપી, ઉતાર્યા ભવપાર મારા ભાવે વદન માયાં ૨
તુજ મૂર્તિ છે આનંદકારી, નેરે મુરનર વૃન્દા ભારી,
અગમજે જ્યોતિ અપાઁ, માગ ભાવે વદન માયાં ૩
આવ્યો છુ દુ ખલજન સ્વામી, ચાર ગતિના દુ ખો વામી,
ઉતારો ભવ તીર, મારા ભાવે વદન માયાં ૪ નેમિ
અમૃતને દિવમા ધારી, જાન્તિવિજયનુ શશ્વ પામી,
નિરજન સુખકાર, મારા ભાવે વદન માયાં ૫

શ્રીપાર્શ્વનાથ ભગવાનનું સ્તવન ૨

પાર્શ્વ જિનકો દિલમે લાવો, શ્રદ્ધા જ્યોતિ વિક
સાવો, મન વચન કાયા એક કરીને, આતમ ધ્યાન જગાવો
પાર્શ્વ ૧ કોષ બુજગ કો દુ હટા કર, ક્ષમા વારિ
વરસાવો, પાર્શ્વ જિનકે ચરણે આકે, અવિચલ લક્ષિ
જમાવો પાર્શ્વ ૨ વામાદેવીકો નદન પાકર, અજ્ઞાન
તિમિર હટાવો, ચાર ગતિકી ત્રીલા મિટાકે, અવિચલ સુખ
પાવો પાર્શ્વ ૩ નેમિ અમૃત દિલમે લા કર, છવન
સાન્તિ જમાવો, નિરજન પદ ધ્યાન લગા કર, મુકિત
મદિર ચોભાવો પાર્શ્વ ૪

શ્રીમહાવીર જિનસ્તવનમ્ ૩

(એના કાના રે જોડુજ તે ગામને જોડે-એ રામ)

પ્રભુ વીર રે આલ્યો તુમારે આગણીએ
તારો તારો તારોને માગ નાથ મહાવીર ! આલ્યો તુમારે
આગણીએ પ્રભુ વીર રે તુમારે કાને શોભે છે કુડળો
શોભે આરો શણગાર મહાવીર ! આલ્યો તુમારે પ્રભુ વીર
રે મુગલ શોભે છે મન્તકે, ગંગે દીપે ॥ કૂલકેરો હાર,
મહાવીર ! આલ્યો તુમારે પ્રભુ વીર રે મુખમુદ્રા શાત
જોઈને માડુ મનડુ મગવા ચ્હાય મહાવીર ! આલ્યો તુમારે
પ્રભુ વીર રે અમુ તમારી ચમકે ઝે, ઝગકે જ્યોતિ અપર
પાર મહાવીર ! આલ્યો તુમારે પ્રભુ વીર રે મૂર્તિ
શોભે ઝે કાનિથી જોતા હડુ માડુ હરખાય મહાવીર !
આલ્યો તુમારે પ્રભુ વીર રે અગમ્યુદ્ધિ અમને આપોને,
આપો આપોને મોક્ષ વિગાગ મહાવીર ! આલ્યો તુમારે
પ્રભુદામ ૪ ! વિનતી કરે છે તમને, તારો નિરજન
નિગકાર મહાવીર ! આલ્યો તુમારે

ગીત ૬

વદન હો વદન હો મારા પદ્મપ્રભુને વદન હો વદન
હો વદન હો મારાં શ્રીધગ્ધુતને વદન હો, મુક્તિમા
નન્દનને વદન હો, વદન હો વદન હો મારાં દેવાધિદેવને
વદન હો પતિપાવનને વદન હો વદન હો વદન હો મારાં
સર્વોદ્ધારકને વદન હો ઝવણજાનીને વદન હો, વદન હો
વદન હો, મારાં નેમિ અમૃતને વદન હો, આન્તિ
ધારકને વદન હો, વદન હો, વદન હો, મારાં અગ્નિહુત
પ્રભુને વદન હો, નિરજન દેવને વદન હો, વદન હો
વદન હો, મારા પદ્મપ્રભુને વદન હો

ખાસ મંગાવો

જેન પાઠશાળાના અભ્યાસ કરના બાળકોનાં સુંદર સરકાર-
ધકતર માટે ખાસ ઉપયોગી એવા પ્રભાવના ગ્રેજીના ફસ
સચિત્ર પ્રમાણનો—

પ્રતિબિન અને શ્રદાસપન્ન ધાર્મિક ગિફ્ટકોએ જેના માટે
ઉત્તમ અભિપ્રાય આપેલા છે તેના નડુ પ્રચાર માટે દરેકની કિંમત
ફક્ત પ્રજા આના ગણેન છે

સહમોવની ભાવનાથી સુંઠ આશ્ચર્યચિત્રો સહિત ધાર્મિક
કથાઓ પરોમાં અગર વડીલ જોનારી રમૂતિ નિમિત્તે શુભ પ્રસન્ને
પ્રભાવના કરી શકાય અને નાના મોટા બોલે હોશે હોશે વાચના ગમે
એવા સુંઠ પ્રભાવના ગ્રેજીના નીચે મુજબ ફક્ત પુસ્તકો ખાસ મંગાવો

(૧) પર્નાનિરાજ શ્રી પર્યુષણ પર્વ મહિમા (૨) અકુમ
તપનો મહિમા યાને નાગકેતુ (૩) મેનકુમાર (૪) મતી
પ્રભાવના અને રોહિણી (૫) ગઠ નાગવ્રત (૬) ચેત્રી પુનમનો
મહિમા (૭) અમય જનો મહિમા યાને રાક્ષી રૂપવતી (૮)
શિયળનો મહિમા યાનેસતી હેમવતી (૯) ભાવનો મહિમા
યાને માખતમ રિન (૧૦) તપનો મહિમા યાને રાજકુમાર
તેજપુજ આથેકે પુસ્તકની કિંમત નધુ આના

આ પુસ્તકોના મધેક અને સમયજક જેન સમાજમાં
પકાવેન બાળ સાહિત્યમઠ પૂ સાહિત્યપ્રેમી મુનિરાજવી
નિરજનનિજયજી મદારાજ છે એવે વડુ નુ કહડુ ?

નમૂના માટે એક એક નકલ આપે જ મંગાવો
જથ્થા વિજય-અચિત્ર ૨૪ પૃ કિમત આઠ આના
મહાનાનક આન ૫૪ ૨૨ કિમત પાંચ આના
શ્રી મહાપ્રભાવિક નવરમણા ૧ ૧૦૦ કિ આના
નૂતનસ્તાન મજૂરા ૫ ૨૫૬ કિ ચ આના

પ્રાસિન્ધાન ગણિકલાલ અમૃતલાલ શાહ

ધીકાંગ નમરોન્ના વડમાં, સાન્નિકુજ મેનોની, અમદાવાદ-૧

★ આપણા બાળકોને ખાસ વંચાવો ★

સુદર સરકારોનું પોષણ આપતી અને બાળકોને તેથી હોદી વાચનુ

ગમે તેવી સરળ રીતીથી લખાયેલ લાવવાહી ચિત્રોથી ભરપૂર

“ગિરુબોધ સોપાન ગ્રંથાવલિના પાચ સોપાનો”

— જવહી મગાવો —

પૃષ્ઠ ૫૬ ચિત્રો ૧૫,
કિંમત ૮ આના
પરફુ ખબરજન વિદ્યભરાજનું
ધામિક કુકુલન

પૃષ્ઠ ૭૬ ચિત્રો સાત
બોધાયક બે જીવનમ્યા
કિંમત ૮ આના

(દરેકનું પોષ્ટ ખર્ચ અવગ સમજવું)

પૃષ્ઠ ૧૧૨ ચિત્રો ૧૩
 ૧ નામને પ્રભુનો હુક
 ઇવનપરિચય
 કિમલ બાન આના

શ્રી ૧૧૨ નામને પ્રભુનો હુક
 પોયદશમીનો મહિમા
 શ્રી પાદપદ્ય બાન કુચન પારિ

પૃષ્ઠ ૧૪ ચિત્રો ૧૩
 શ્રી પાર્શ્વનાથ અને
 સુરદાસ ચરિત્ર
 કિમલ ૮ આના

૦૦૦૦૦૦ ૦૦૦૦૦૦ ૦૦૦૦૦૦૦૦

મૌન, એકાદશીનો મહિમા
 યાને સુવતશોઠ

પૃષ્ઠ ૫૬ ચિત્રો ૧૪
 શ્રી નૈમિનાથ અને મૌન એકા
 દશીનો આરાધક સુવતશોઠ
 બોધક ઇવન સરસર
 કિમલ ૮ આના

૦૦૦૦૦૦૦૦ ૦૦૦૦૦૦૦૦ ૦૦૦

મુખ્ય પુસ્તક પ્રાપ્તિસ્થાન
 શ્રી નસિકવાલ અમૃતવાલ શાલ
 ટે મીકાંગ, નમરશોકતા વ કામ,
 શાંતિકુળ કોનેલી,
 અમ ૧૫૧૦-૨.

મયણા અને શ્રીપાળ

(પ્રથમ ભાગ પ્રગટ થઈ ગયો છે)

જ્યદી વસાયો જુજ નક્કર છપાઈ છે
બીજો ભાગ તૈયાર થાય છે

મનોહર ચિત્રો માથે શાસ્ત્ર શુદ્ધ વર્ણન જે સિરિ સિરિ
લખ્ખા અને શ્રીપાળરામના આધારે તૈયાર કરેલ
સાગી મા બ્યાખ્યાન પ્રમુખે વાચી શકાય અને ચતુર્વિધ
કન સધને ઉપયોગી અને તેવી રોજના પૂર્વક છપાયેલ છે
મા (૧) નવપદનુ મમુચ્ચાય સ્વરૂપે (૨) નવેપદના સચિત્ર
સ્તૂત નવ બ્યાખ્યાન (૩) નવેપદના જુદાજુદા નવ આરાધનોના
સચિત્ર ચરિત્રો (૪) મયણા અને શ્રીપાળનું ઘણા જ વિસ્તારથી
પ્રવન ચરિત્ર બ્યાખ્યાન રૂપે નવ વિભાગમાં આવેખેવ છે
મા પુસ્તકના કુલ ૨૮ પ્રકરણો અને લગભગ નવાનો
ગમેર ગી મનોહર કલામક નવાજ ચિત્રો માથે જે ભાગમાં
છપાયેવ છે મોટા ટાઇપમાં પુસ્તક અને પોથી આકારે
મિદ્ધ થશે (પ્રથમ ભાગની કિંમત માત્ર રૂપીયા
પાંચ જયે હોઈ રૂપીયો બલન)

પ્રાપ્તિસ્થાન

શાહ બાબુભાઈ ચુનીલાલ
/૦ કાન્તિલાલ અમૃતલાલ
ગપડના વહેપારી
હાથીખાના સ્તનપોળ
અમદાવાદ-૧

શાહ વિલીપ વિનયચ ૨
કે ૩૪૭, વીશીવાળો ખાચો
પા-૨૨પોળ
અમદાવાદ ૧

પૃષ્ઠ ૧૧૨ ચિત્રો ૧૩
 નો સ્થાપત્ય પ્રભુનો હુકમ
 -શ્રવણપરિચય-
 કિમત ૫૫૨ આના

જીવનના અંતિમ સમયે ૧૯૫૦ ૧૧ ૬
 પોષદરામીનો મહિમા
 શ્રી પાર્શ્વનાથ અને શ્રવણપરિચય

પૃષ્ઠ ૧૧૪ ચિત્રો ૧૩
 શ્રી પાર્શ્વનાથ અને
 શ્રવણપરિચય
 કિમત ૬ આના

૦૦૦૦૦૦ ૦૦૦૦૦૦ ૦૦૦૦૦૦૦૦

મૌન, એકાદશીનો મહિમા
 થાને સુવતશેઠ

પૃષ્ઠ ૫૬ ચિત્રો ૧૪
 શ્રી નેમિનાથ અને મૌન એકાદશીનો
 આરાધક શ્રવણપરિચય
 કિમત ૬ આના

૦૦૦૦૦૦૦૦ ૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦

મુખ્ય પુસ્તક પ્રાપ્તિસ્થાન
 શ્રી રસિકવાન અમૃતવાય શાહ
 ઠે ધીકાગ નગરશેઠના વડામાં,
 શાંતિકુળ મનોની
 અમ ૧-૧૦-૧૦

મયણા અને શ્રીપાળ

(પ્રથમ ભાગ પ્રગટ થઈ ગયો છે)

૪૯૬૬ વસાવો જુગ નવ્ય છપાઈ છે
બીજો ભાગ તૈયાર થાય છે

મનોહર ચિત્રો માથે શાસ્ત્ર શુદ્ધ વલ્લુ ન જે સિરિ મિરિ
નકહા અને શ્રીપાળરામના આધારે તૈયાર કરેલ
ભાગીમા વ્યાખ્યાન પ્રમતે વાચી શકાય અને ચતુર્વિધ
ન મધને ઉપયોગી બને તેવી રીતના પૂર્વક છપાયેલ છે
મા (૧) નવપદનુ મનુષ્યાય સ્વરૂપે (૨) નવેપદના સચિત્ર
સ્તુત નવ વ્યાખ્યાન (૩) નવેપદના ગુહાગુહા નવ આનાધકોના
ચિત્ર ચિત્રો (૪) મયણા અને શ્રીપાળનું ઘણા જ વિસ્તારથી
છવન ચરિત્ર વ્યાખ્યાન રૂપે નવ વિભાગમા આલેખેલ છે
મા પુસ્તકના કુ-ને ૨૮ પ્રકરણો અને લગભગ મવાનો
ગમેરગી મનોહર કવાત્મક નવાજ ચિત્રો માથે જે ભાગમા
છપાયેલ છે મોટા ગાંધીમા પુસ્તક અને પોથી આપમે
પ્રસિદ્ધ થશે (પ્રથમ ભાગની કિંમત સાત રૂપીયા
માત્ર ખર્ચ દોઢ રૂપીયા અવગ)

પ્રાપ્તિસ્થાન

ગાહ બાબુભાઈ ચુનીલાલ
જિ/૦ જાનિલાલ અમૃતલાલ
કાપડના વહેપારી
હાથીખાના ગતનપોળ
અમદાવાદ-૧

ગાહ વિવીપ નિનયલ ૬
કે ૩૪૨, વીગીવાળો ખાચો
પાજરાપોળ
અમદાવાદ ૧